

Novice iz Moravške doline

GLASILO OBČINE MORAVČE / APRIL 2022 / ŠTEVILKA 3 / LETNIK XXIII

3

2022

Proslava ob občinskem prazniku / str. 14
Po premoru zaradi pandemije je bila prireditev znova v Kulturnem domu. Po bogatem kulturnem programu so občinska priznanja podelili Društvu podeželskih žena Moravče, Janezu Prašnikarju in Lovru Kosu.

33. Pohod po nagelj na Limbarsko goro / str. 26
Tudi letos se je prireditev začela s sveto mašo, ob ubranem petju Peškega okteta. Po bogoslužju je na odru pod cerkvijo potekal glasbeni in kulturni program. Vzdušje je bilo enkratno, udeleženci pa so si ob koncu druženja obljubili, da se snidejo ob letu osorej.

Znameniti Moravčani / str. 34
Gvido Učakar se je rodil 6. avgusta 1912 pri Štorenku v Moravčah. Bil je izjemno ustvarjalen glasbenik, dirigent in komponist. Tokratni zapis je skromen prispevek k ohranjanju spomina na Gvida Učakarja ob 110-letnici njegovega rojstva.

DNEVI
EVROPSKE
KULTURNE
DEDIŠČINE

VABILO

26. Mednarodni likovni EX TEMPORE

OŠ Jurija Vege Moravče

bo potekal v sredo, 4. maja 2022, v okolici Moravč.

Letošnje šolsko leto organiziramo 26. EX TEMPORE.
Tema za likovno ustvarjanje je drevo, drevesa, gozd ...
Vključeno je vse, kar je v povezavi z gozdom, drevesnimi vrstami
(listje drevesnih vrst, veje, lubje ...), ekologijo in skrbjo za okolje.

Pričetek bo v sredo, 4. maja 2022, ob 8.30 na avtobusni postaji
na glavnem trgu v Moravčah.

Učenci bodo ustvarjali do 13. ure v okolici Moravč, na travnikih, ob gozdu ...

Vsa nastala dela bodo razstavljena v maju na gradu Tuštanj.

Ker je dogodek mednaroden in se mu bodo pridružili minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek, svetovalka za likovno umetnost
z Zavoda za šolstvo in šport mag. Natalija Kocjančič in drugi, vas vabimo,
da se nam pridružite kot opazovalci ali poročevalci.

Organizatorica dogodka:
Inge Ivartnik, prof. lik. ped.

Ravnatelj:
Matej Žist

Novice iz Moravške doline

APRIL 2022
ŠTEVILKA 3
LETNIK XXIII

Novice iz Moravške doline je informativno glasilo občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravške doline:

Odgovorna urednica
mag. Tatjana Čop

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Bogomil Brvar
Bojana Dorič
dr. Franci Malin
Anja Ravnikar

Fotografija na naslovnici
Preproga mahu – fotografija, nagrajena na natečaju »Občutite gozdove, izkusite PEFC!«, posneta v Serjučah (več na strani 43); foto: Radenko Malić

Tisk
Tiskarna Januš d.o.o.

Naklada
1800 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 26. 5. 2022. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si.
Rok za oddajo je 29. 4. 2022. Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravške doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

V Moravško dolino se vrača veselje

Drage občanke in občani Občine Moravče.

dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Naj vam najprej poročam o pomembnejših dogodkih, o svojem delu in prizadevanjih moje ekipe v zadnjem mesecu in pol:

17. februar – slovesni sprejem Lovra Kosa: občanke in občani smo množično proslavili dosežek našega šampiona, ki je v ekipni tekmi na olimpijskih igrah v Pekingu osvojil srebrno medaljo. En od komentarjev na FB je bil: v Moravško dolino se vrača veselje. Res je tako.

22. februar – seminar za razvoj turizma: Pr' Cesarju v Češnjicah se je začel prvi v nizu seminarjev za vse, ki se želijo ukvarjati s turističnim podjetništvom in jih zanima, kako vešče črpati za to namenjena nacionalna in evropska sredstva.

28. februar – nadaljevanje gradnje optike: medtem ko poteka polaganje glavnega kabla od Zagorja do Moravč, so kabel hkrati polagali tudi v smeri od Moravč do Limbarske gore.

7. marec – obisk ministra za infrastrukturo Jerneja Vrtočca: z ministrom sva se dogovorila glede tega, kako pospešiti pridobivanje dokumentacije in priprave na gradnjo moravške obvoznice.

8. marec – obisk ministra za delo Janeza Ciglerja Kralja: minister v imenu države, Nataša Zalokar v imenu Javnega zavoda Dom upokojencev Domžale in sam kot predstavnik Občine Moravče smo podpisali Sporazum o gradnji državnega Doma starejših občanov v Moravčah.

11. marec – nadaljevanje gradnje prizidka šole in športne dvorane: uspešno je bil prestavljen toplovod, čemur je sledilo pilotiranje brežine, ki je zaustavilo prejšnje drsenje. Zdaj se na polno betonirajo temelji.

15. marec – nadaljevanje prenove ZD Moravče: obnovljena je kanalizacija, posodobljeni so notranji prostori ambulant, nabavlja se nova oprema.

20. marec – po nagelj na Limbarsko goro: v odlični organizaciji Društva krajanov Limbarska Gora smo končno spet doživeli pravo tradicionalno druženje na vrhu naše znamenite gore.

23. marec – začetek priprav na gradnjo zimsko-letnega športno-rekreacijskega centra Belnek: s predstavnikom državne Fundacije za šport sem se dogovoril o možnosti financiranja projekta Belnek, ki bo s svojimi športnimi napravami namenjen prebivalcem Moravške doline od najmlajših do dedkov in babic.

24. marec – svečana akademija ob občinskem prazniku: po dveletni prekinitvi smo bili priča lepemu kulturnemu večeru, ki so ga pričarali prav vsi nastopajoči. Visoka občinska priznanja so bila podeljena našemu skakalcu Lovru Kosu, njegovemu prvemu trenerju in starosti moravškega skakanja Janezu Prašnikarju ter prizadevnemu Društvu podeželskih žena Moravče.

**V SKLADU Z MOŽNOSTMI
GRADIMO OBČINO
BLAGINJE ZA VSE, PRI TEM
PA UVELJAVLJAMO NAČELO,
DA JE PRVA DOLŽNOST
VSAKE OBLASTI SLUŽITI
LJUDEM, OD KATERIH SMO
POSTAVLJENI.**

4. april – odprtje cestne razsvetljave na Dolah pri Krašcah: nova sodobna svetloba, ki varuje nočno nebo, je razsvetlila še eno moravško vas.

Pred tem smo se s spominskimi tablami spomnili pomembnih moravških obletnic in naših slavnih mož: 350-letnice gradu Križate, 250-letnico prvega zdravnika v Moravčah, zgodovinarja dr. Josipa Mala (Pretrž) in kiparja Tineta Kosa (Češnjice).

Dobra politika

Domačnost naših vrednot in zavetje Moravške doline moramo varovati kot ščit pred vdirajočo zunanostjo nemorale in nepravilnosti in varnostnih groženj. Zato smo svojo usodo vzeli sami v roke – tako kot pravi staro geslo: »Bodi svoje sreče kovač!« V skladu z možnostmi gradimo občino blaginje za vse, pri tem pa uveljavljamo načelo, da je prva dolžnost vsake oblasti služiti ljudem, od katerih smo postavljeni. Pomoč podjetniški pobudi omogoča razcvet najbolj sposobnih na trgu, odpira nova delovna mesta in zagotavlja osnovo, ki dolgoročno koristi vsem. Hkrati pa s podporo mladim, nezaposlenim, siromašnejšim, invalidom, bolnim in starejšim skrbimo za družbeno solidarnost v občini. Zato vse bolj osamljen stojim na stališču, da je politika lahko dostojna in plemenita dejavnost, ne pa polje

umazanega, slabega, nemoralnega in nepoštenega početja. To je tudi moj odgovor na večno vprašanje »Kam gremo?«, na izzive negotove prihodnosti.

VSI VEMO, DA POLITIKA NI NAJBOLJŠA REŠITEV, JE PA VSEKAKOR NAJMANJ SLABA IN – ČE NE DRUGEGA – UČINKOVIT NADOMESTEK ZA NASILJE. ČE STOPIMO SKUPAJ, SMO SPOSOBNI IZVESTI MARSIKAJ.

Dejstvo je, da naša prihodnost nikoli doslej ni bila tako malo predvidljiva. Kdo bi lahko še pred meseci napovedal vojno v Ukrajini? Še nikoli nismo bili bolj odvisni od političnih in gospodarskih sil, za katere ne moremo biti prepričani, da bodo sledile pravilom zdravega razuma. Prav zato, ker je temu tako, politika ne more biti samo posel poklicnih politikov ali birokratskega stroja, ampak zadeva vsakega izmed nas – ker zadeva vsakega izmed nas. Vsi vemo, da politika ni najboljša rešitev, je pa vsekakor najmanj slaba in – če ne drugega – učinkovit nadomestek za nasilje. Če stopimo skupaj, smo sposobni izvesti marsikaj. Noben perfekten sistem nas ne more rešiti odgovornosti in nevarnosti. Edina možnost, ki jo imamo, je skupno politično reševanje razvojnih problemov – s solidarnostjo, zavezo in odpuščanjem. Prvo vprašanje se glasi: v kakšni občini danes živimo? Drugo vprašanje pa se glasi: v kakšni občini in državi si želimo živeti? Samo dobra politika ponuja sredstva, s katerimi lahko preidemo iz občine ali države, kakršna je, v občino in državo, kakršno si želimo, da bi bila.

Preporod Moravske doline

Šele dobro smo začeli. Veliko imamo še narediti. Skupaj z vami smo tako pogumni, da nam tega nihče in nič ne more vzeti. Naš pogum izhaja iz časa nemoči, ko so nas prepričevali, da se ne da nič narediti. V zadnjih letih smo dokazali, da to ni res. Ne bojte se. Ne bomo popustili, temveč vztrajali, premagovali ovire in na novo gradili. Iz prejšnjega malodušja ste z volitvami 2018 vi naredili prelom, zdaj pa skupaj delamo preporod Moravske doline. Nove skrbi in strahove našega časa premagujemo (epidemija), hkrati pa želimo še bolj izkoristiti nove pozitivne priložnosti. Vse v skladu z načelom, ki pravi, da občani izvolite svoje predstavnike (in župana) zato, da si prizadeva za uresničitev vaših ciljev. Če hočemo tako nadaljevati, postanemo zavezniki vsi, ki smo za zdrav razvoj naše občine in proti onesnaževanju našega življenjskega okolja.

Občina je dolžna skrbeti za lokalno skupnost. Skupaj z vami, občankami in občani, smo partnerji: sodelujemo, da bi izboljšali položaj vseh naših ljudi.

Z dialogom oblikujemo pametno politiko, ki znižuje tveganja in povečuje koristi za vsakega posebej in vse skupaj. Sem spada tudi razkrivanje krivic, ki so bile v preteklosti povzročene in zamolčane. Naj gre za vodstvo Termita ali njegovih političnih podaljškov (bivši župan in dva razvpita brata, ki vodita lokalno SDS), v vseh primerih moramo prisluhni molku, vsiljenemu žrtvam zatiranja in krivice. Zdaj je čas, da spregovorijo in da se krivice popravijo. Mislim, da se vse bolj zavedamo medsebojne odvisnosti in smo navkljub priznavanju naših medsebojnih razlik sposobni povezanega delovanja v prid uresničitvi naših največjih razvojnih projektov. Tu ne gre le za materialne dobrine – razvojni projekt je tudi vzpostavljanje občine v vseh ozirih enakopravnih občanov, kjer ima vsak občan pravico do temeljne blaginje.

NAJBOLJ NEVARNI POJAVI, KI PRIZADEVAJO TEMELJNE DOBRINE IN POTREBE NAŠIH OBČANOV, SO NAMREČ POVEČINI »V SKLADU S ČRKO ZAKONA«.

Skupaj naprej

Naša polpretekla zgodovina nas uči, da je zadnjega dobrega pol stoletja gospodarski razvoj občine Moravče temeljil na brezobzirnem (in vsekakor protipravnem) izkoriščanju in uničevanju človeškega in naravnega bogastva. Še danes čutimo posledice zdravju škodljivega izkoriščanja delavcev Termita, nečloveških razmer v okolici, onesnaževanja okolja in kričeče neenakosti – primerjajte samo plačo direktorja in običajnega delavca Termita, potem pa so tu še lastniške dividende in drugi privilegiji. Na eni strani pohabljanje naših ljudi, na drugi bogastvo, nagrabljeno na žuljih in zdravju delavcev Termita in okoliških prebivalcev.

Izkazalo se je, da v naši državi ni toliko nevarno nespoštovanje veljavnih zakonov, ampak so nevarni zakoni sami, ki dopuščajo takšno, ljudem in naravi škodljivo, delovanje. Najbolj nevarni in škodljivi pojavi, ki prizadevajo najbolj temeljne dobrine in potrebe naših občanov, so namreč povečini »v skladu s črko zakona«.

Gre za sistemsko nasilje države nad nami, ki prej ni bilo vidno. Zdaj smo mu nastavili ogledalo, da ga vidi vesoljna Slovenija. Potem, upam, bo sledilo zdravljenje naše doline, ene in edine. Na tej točki smo vsi skupaj: vsi želimo živeti v miru, vsi hočemo ostati zdravi, vsi želimo dobro svojim otrokom. Zato gremo skupaj naprej! Ne glede na vse nadloge se v Moravško dolino vrača veselje.

Odprto pismo ministru za okolje in prostor mag. Andreju Vizjaku

BESEDILO: dr. MILAN BALAŽIČ, župan Občine Moravče

Ob 5. obletnici zahteve Ljudske iniciative Moravče v zvezi s spornimi odlagališči na območju peskokopov podjetja Termit (25. februar 2017)

1. Občanke in občani Občine Moravče že vrsto let zaskrbljeno spremljamo uničevanje naravnih sestavin pokrajine (površje, prst, voda, rastlinstvo in živalstvo) in njenega družbenega bogastva (zdravje ljudi, kmetijska zemljišča, prometnice, ipd.). Podjetje Termit že več kot dve desetletji izvaja sporne postopke sanacije, ki vključuje odlaganje industrijskih in nevarnih odpadkov ter s tem sistematično uničuje okolje, medtem ko trajnostno sanacijo terena nalaga na ramena prihodnjim rodovom.

2. Ker so odpadni žlindri primešane strupene snovi, kot so težke kovine, kremenčevi eruptivci, formalin, formaldehid ipd., obstaja velika nevarnost zastrupljanja ljudi in okolja, ki je bila strokovno že dokazana. Gre za neodgovorno odlaganje industrijskih odpadkov. Početje Termita je nestrokovno, neetično in netrajnostno.

3. Prav tako dvomimo v primernost ravnanja pristojnih upravnih oz. državnih organov, saj, kljub temu da naj bi »sanacijo« odkopnih površin nadzirali: Zavod za gradbeništvo, Rudarski inšpektorat in Laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ti po naši oceni svoje delo opravljajo površno. Podjetju Termit se je pred dvema desetletjema ponudila dobičkonosna poslovna priložnost, ki so jo s pomočjo državnih institucij začeli uresničevati z množičnim odlaganjem industrijskih in nevarnih odpadkov po več sto ton dnevno.

4. Občina Moravče se že desetletja ponaša z nadpovprečnim naravnim prirastom – Moravče: 4,2 %, Slovenija: 1,1 % – in izkazuje mlajše prebivalstvo (38,5 let) od državnega povprečja (42,4 leta) (SURS, 2014), kar kaže na velik delež otrok v občini, ki so še posebej ranljiva skupina ob onesnaženju okolja. Uničevanje temeljnih naravnih dobrin, kot sta voda in zrak, je eden največjih zločinov proti naravi in človeštvu ter je med drugim v nasprotju s 67. členom Ustave RS. Zato smatramo, da je nesprejemljivo, da se v našem nadpovprečno ranljivem okolju, izvaja nekontrolirano odlaganje industrijskih in nevarnih odpadkov.

Po previdnostnem načelu, ki je temeljno načelo kemične in biotske varnosti državljanov EU, odločno zahtevamo:

1. takojšnjo zaustavitev zasipavanja omenjenih peskokopov do končanja izrednega inšpekcijskega pregleda in izvedbe strokovne raziskave;

2. natančen izredni inšpekcijski pregled terena v podjetju Termit;

3. natančen izredni inšpekcijski pregled dokumentov podjetja Termit, ki naj zajame:

- skladnost delovanja podjetja z izdanimi okoljevarstvenimi dovoljenji (OVD),
- skladnost izdelave gradbenih proizvodov s slovenskim tehničnim soglasjem (STS) in z izdanim certifikatom (s poudarkom na oceni in količini odpadka, ki je sestavni del gradbenega proizvoda),

• dosedanja nadzor gradbenih proizvodov s strani ustreznih inšpekcijskih služb;

4. vpogled v rezultate izrednega inšpekcijskega pregleda;

5. izvedbo strokovne raziskave celotnega območja deponiranega materiala v okviru dveh primerljivih ustreznih institucij, od katerih mora ena imeti sedež v tujini;

6. strokovna raziskava mora vključevati:

• postopek sondiranja deponiranega materiala – vrtine v telo jame do matične podlage na različnih koncih deponije,

• monitoring podzemnih voda (analizo podtalnice),

• analizo površinskih voda v obsegu območja vplivov degradacije,

• analizo sestave zraka (prašni delci in izpusti škodljivih plinov) tudi v posebnih vremenskih razmerah (toplotni obrat in veter) v celotnem obsegu območja vplivov okoljske degradacije,

• raziskavo vplivov na zdravje okoliškega prebivalstva v območju vplivov okoljske degradacije,

• raziskavo vplivov na zdravje zaposlenih v podjetju Termit, zlasti tistih, ki so ali so bili v neposrednem stiku s spornim materialom vključno z upokojenimi delavci,

• analizo radioaktivnosti deponiranih kremenčevih eruptivcev in elektrofiltrskega pepela;

7. prisotnost predstavnikov Občine Moravče, civilne družbe in očividcev ob izvajanju terenskega dela strokovne raziskave (sondiranje, jemanje vzorcev);

8. celostni vpogled v rezultate raziskave – in odgovorno ukrepanje v skladu z rezultati strokovne raziskave, zakoni RS in direktivami EU.

Zarota proti moravškim ljudem in naravi – 2. del

Besedilo: dr. Milan Balažic

KRATKA ZGODOVINA NAŠE OKOLJSKE KATASTROFE

2. DEL

Deponija, 22. marec 2022

Strupeni odpadki se vozijo in se tudi bodo (2006)

Navkljub prizadevanjem moravških ljudi se ni spremenilo nič: župan Rebolj je poskrbel, da okoljska tema izgine iz vseh dnevnih redov. Toda 7. aprila 2006 Razvojni klub Moravške doline, ki ga vodi Danilo Cerar, organizira okroglo mizo z naslovom »Varujmo in ščitimo okolje Moravške doline«. Udeleženci razpravljajo o nezakonitem ravnanju občine pod vodstvom župana Rebolja in o nezakonitem vnosu odpadkov iz Papirnice Količevo pod okriljem župana. Medtem ko Rebolj izjavlja, da je dovoz odpadkov tisto najboljše, kar se lahko zgodi v Moravški dolini, kličejo na odgovornost posebno okoljsko komisijo, ki jo je župan ustanovil pod vodstvom podžupana Romana Cerarja in ki ni doslej storila še ničesar. Okrogla miza se konča s sklepom, da župan Rebolj nima popolnoma nobene želje, da bi zaščitil okolje Moravške doline. Ker ne opravlja svojega dela – zaščitite okolja in ljudi – mora civilna družba ukrepati. Že pred tem je 15. februarja 2006 Občinski svet seznanjen z nezakonitim odlaganjem odpadkov. Opozicijski svetniki napovedo, da ne bodo podprli občinskega prostorskega akta, ki dovoljuje deponiranje strupenih odpadkov. Župan Rebolj je na te besede ostal brez odgovora, po članku iz Novic pa je bil dovolj zgovoren njegov cinično-posmehljivi obraz. Takšen odziv je zmotil celo prvega župana Občine Moravče Matjaža Kočarja. Svetniki so obveščeni, da sta o moravški ekološki problematiki seznanjena tako minister za okolje Janez Podobnik kot predsednik vlade Janez Janša. Podjetju Termit Matjaž Kočar predlaga prestrukturiranje: proč od strupenih odpadkov in v proizvodnjo stekleničene čiste vode. Prav tako bi lahko podjetje izkoristilo izvir termalne vode in služilo čist denar s termami Termit. Ta ideja je bila seveda daleč stran od

razmišljanja vodstva Termit. Bajni zaslužki z zakopavanjem nevarnih odpadkov so razlog, da Alenka Pavlin v imenu vodstva podjetja na vprašanje ali se odpadki še vozijo v Termit, brezobzirno odgovori: »Se še vozijo in se bodo tudi v prihodnje.«

Sklep komisije: Termit nelegalno odlaga škodljive snovi; Termit pa se loti naših otrok (prva polovica 2007)

Maja leta 2006 je predsednik županove ekološke komisije Roman Cerar izjavil, da je »dejavnost Termita v mejah normale za vpliv na okolje«. Ker je bil zaradi takšne pokvarjene ignorance deležen pritiskov s strani občanov, hkrati pa ugotovil, da mu lahko nekaj zelenega blefa prinese volilne glasove, se je v času od pomladi 2006 do pomladi 2007 nekaj v podžupanu Romanu Cerarju spremenilo. Aprila 2007 namreč nenadoma obrne ploščo in začne politično koristolovsko govoriti o »ekološkem nasilju nad naravo in prebivalci, ki tam živijo«. Omenjena komisija nenadoma sprejme tri sklepe:

1. Termit nelegalno odlaga umetno pripravljeno zemljinjo;
2. Termit ne upošteva navodil in receptur;
3. Termit uporablja snovi, ki niso dovoljene oziroma so škodljive.

Komisija županu Rebolju predlaga, naj uporabi vsa zakonita sredstva, da prepreči nelegalna dejanja podjetja Termit, ki neposredno ogrožajo prebivalce občine Moravče. Rebolj seveda ne ukrene nič. Že naslednji mesec vodstvo Termita pripravi protiudarec, pri katerem nemoralno izrabijo otroško naivnost in nevednost učiteljev. Podjetje maja 2007 organizira obisk učencev Osnovne šole Jurija Vege v Termitu zato, da bi ti otroci povedali, kako so bili »z obiskom zadovoljni«. Tako, denimo, učenka 6.a razreda v Novice iz Moravške doline – z žegnom župana Rebolja in

njegove žene Vojke – zapiše: *»Zelo sem zadovoljna z vsem, kar smo videli. Najbolj mi je bil všeč peskokop na Plesu, saj je velik in je dobro prikazano kopanje. Tudi razlaga mi je bila všeč.«* 27. junija 2007 vodstvo Termita zaradi vse večjega nezadovoljstva občanov skliče novinarsko konferenco. Na tej je slišati preverljivo najbolj ostudne laži: vse, kar Termit zakopava, naj bi »bogatilo naravo«, saj je neškodljivo in – celo več – koristno za vse. Termit je, po besedah nemoralnega vodstva tega podjetja, druga beseda za zdravje.

Župana postane strah ljudi: ovadba ministra (sredina leta 2007)

Avgusta 2007 so Moravčani prvič izvedeli za rezultate analize državnega referenčnega laboratorija iz Maribora, ki so dokazovale, da je priprava in vnos snovi v prostor Termitovih deponij neustrezen in zato potencialno ogrožajoč. Prav tako je vsem postalo jasno, da se pri trgovanju in zakopavanju nevarnih odpadkov vrtijo veliki denarji in na račun zdravja ljudi služijo mastni zaslužki. Občina Moravče je predvsem zaradi vznemirjenosti ljudi od vodstva Termita zahtevala podatke o substancah, ki jih zakopava, vendar je – tako kot vedno – naletela na molk podjetja. Vodilne v Termitu z direktorjem Janežičem na čelu je zanimal le kapital in lasten dobiček, do svojih ljudi pa so se obnašali ignorantsko in jim metali (kremenčev) pesek v oči. Celo podžupan Roman Cerar je javno priznal, da so svetniki moravškega Občinskega sveta nenehno pod pritiski vodilnih in lastniških struktur podjetja Termit.

Na nasprotni strani so se stopnjevali pritiski občanov, da mora Občina ukrepati. Ti so bili

tako močni, da je pred njimi za kratek čas pokleknil tudi glavni politični zagovornik Termita – župan Rebolj. Da bi imel mir pred zaskrbljenimi in jeznimi ljudmi, je kazensko ovadil ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika. To mu niti ni bilo tako težko, saj je kot član stranke SD, ki je bila na državni ravni v opoziciji, napadel ministra Janševe vlade in predsednika SLS. V ovadbi Rebolj zapiše, da Termit povzroča *»splošno ogrožanje zdravja«*. Huduje se nad dejstvom, da se Ministrstvo za okolje in prostor doslej ni odzvalo na številne prijave Občine Moravče glede nepravilnosti v Termitu. Po njegovem novem mnenju je Termit zlorabil državna dovoljenja, saj se dogajajo neobičajne reči in se dovažajo nedovoljene snovi. Zakopavajo se toksične snovi, ki dosegajo visoke koncentracije. Župan Rebolj zato poziva Ministrstvo, naj *»prepreči nezakonita dejanja podjetja Termit«*.

Referendum za čisto okolje (druga polovica leta 2007)

Olje na ogenj so tiste dni prilivali tudi slovenski časopisi (predvsem Delo), ki so pisali, da je Termitova mivka, na kateri so se spomladi tega leta igrali moravški otroci, rakotvorna. Na vrečah mivke za domači trg to ni bilo označeno, toda na vrečah za izvoz v ZDA je bila natisnjena oznaka, ki opozarja na rakotvornost mivke. Vse skupaj je moravške svetnike prepričalo, da so na seji Občinskega sveta septembra 2007 za 21. oktober razpisali referendum z vprašanjem: *»Ali se strinjate, da Občina Moravče zaščiti naravno okolje, vire pitne vode in ohrani zdravo življenjsko okolje in zato prepove odlaganje industrijskih odpadkov, umetno pripravljenih zemljin in drugih snovi na svojem območju?«*

Na tej isti seji je povabljeni direktor Termita Peter Janežič svetnikom izsiljevalsko zagrozil z besedami, da bo podjetje takoj ukinilo finančno podporo vsem društvom v občini Moravče. Župan mu je patetično odgovoril, da *»gre za prihodnost naših otrok in vnukov«*, zato mora Termit opustiti dovoz industrijskih odpadkov. Izkazalo se je, da so strupene odpadke začeli tajno voziti že leta 2002 in svetniki so ugotavljali, da se dnevno v Moravče vozijo velike količine teh odpadkov – še posebej iz ljubljanske toplarne: *»Postajamo pravo odlagališče.«* In res je bilo tako: analiza, ki so jo svetniki imeli na mizi, je pričala, da se zakopavajo organski ogljiki, ogljikovodiki, dušik, mineralna olja itn., ki vsi po vrsti

Deponija, 22. marec 2022

presejajo dovoljene mejne vrednosti. Podžupan Stanislav Ravnikar (LDS) je zato povzel besedo za zaščito naravnega okolja in proti veliki okoljski škodi ter trajni prizadetosti. Zavzel se je za življenje brez strahu pred onesnaženjem, še posebej podtalnice: »V preteklosti smo si premalo zavzeto prizadevali za čisto okolje in podlegali kapitalskim lobijem.«

Pobudnik referendumu, vodja Civilne iniciative Jurij Kočar, kljub temu ni bil najbolj zadovoljen: po njegovem mnenju namerava župan Rebolj z razpisom referendumu skrb za okolje prevaliti na občane. Ker je njegovo pobudo rokohitrsko takoj pograbila stranka podžupana Romana Cerarja (SDS), moravškim politikom Kočar očita zgolj nabiranje političnih točk in poceni politične špekulacije. Obe opozicijski stranki, NSi in SLS, pa Rebolju in Cerarju očitata, da gre pri referendumu za reklamno potezo vladajočih lokalnih politikov in za diktatorske nagibe župana Rebolja. Ta hoče le podaljšati svojo neučinkovito županovanje, ne pa iskreno poskrbeti za stanje okolja. Na to kaže tudi status referendumu, ki je neobvezen, tako da se bo lahko nanj Termit z lahkoto požvižgal.

Župan Rebolj izniči voljo ljudi (2008–2009)

Ne glede na te razprtije je bil oktobrski referendum za čisto okolje v Moravški dolini uspešen: ob visoki udeležbi je na zastavljeno

vprašanje pozitivno odgovorilo 60,62% volivcev (1415 glasov za in 919 proti). Uspeh je še toliko večji, ker se je v pred-referendumsko kampanjo močno vključil tudi Termit s svojimi ljudmi, denarjem, izsiljevanji in politikantstvom. Z ozirom na referendumski rezultat bi pričakovali, da bo župan Rebolj začel intenzivno uresničevati voljo moravških ljudi in izpolnjevati svoje obljube. Nič od tega. Namesto da bi bil referendum začetek resnih prizadevanj Občine za čisto okolje, je pomenil konec teh prizadevanj. Župan se je namreč z direktorjem Termita tajno dogovoril, da bodo njegovi ženi Vojki uredili vse potrebno za privilegiran odhod v pokoj, sam pa se je zavezal k prijateljskemu sodelovanju z vodstvom Termita. Ko je januarja 2008 občino Moravče obiskal poslanec Državnega zbora Robert Horvat, je v svojem osebno imenu in v imenu celotne poslanske skupine SDS »zagotovil vso potrebno podporo in pomoč pri reševanju okoljske problematike.« Predsednik moravške SDS, podžupan Roman Cerar, mu je poročal, da Termit ignorira vsa prizadevanja za sporazumno razrešitev. Še naprej onesnažuje z nevarnimi industrijskimi odpadki in na Občini Moravče leži odgovornost, da zagotovi uveljavljanje volje občanov. Ne zgodi se nič, vse potihne. Avgusta 2008 podžupan Cerar spet ugotavlja, da vodilni v Termitu o ustavitvi dovoza industrijskih odpadkov ne razmišljajo, kajti ta se nadaljuje s polno paro. Hkrati si po pilatovsko umije roke: vse pogovore s Termitom je osebno sam vodil župan Rebolj. On sam ne more biti ničesar kriv, saj naj ne bi nič vedel, videl in slišal. Čudno za podžupana. Kakor koli že, rezultata ni nobenega in da bi si rešil svojo kožo, podžupan Roman Cerar svojega župana napade, da bi očitno »rad videl, da bi se na vse skupaj pozabilo«. In se tudi je: šlo je za referendumsko prevaro. Molči Rebolj in molči SDS Romana Cerarja. Tovornjaki z nevarnimi odpadki pa vozijo v Moravče kot še nikoli. (se nadaljuje)

Deponija, 22. marec 2022

Spomladanska čistilna akcija ob Drtijiščici

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Prijatelji mlinčka na Drtijiščici smo si v lanskem letu zadali cilj, da očistimo oba bregova Drtijiščice od mostu pri mlinčku do mosta v Drtiji. Čeprav smo se zbrali kar nekajkrat, nam ni uspelo v celoti očistiti in razredčiti drevja in vejevja na desnem bregu. Z dovoljenjem Občine Moravče, da se čistilna akcija lahko izvede, smo sklenili dokončati zastavljene cilje v soboto, 19. 3. 2022.

Zbralo se nas je kar lepo število prostovoljcev, ki smo sprehajalci ob Drtijiščici, predvsem pa ljubitelji čistega in urejenega okolja. Letos se nam je pridružilo tudi nekaj otrok, ki so želeli po svojih močeh pomagati pri delu.

Po uvodnem pozdravu smo se lotili dela. Moški so poprijeli za žage, ženske in otroci pa smo vlačili in zlagali vejevje na kupe. Najbolj spretni so stopili v strugo potoka in čistili drevje, ki je padlo v vodo. Lotili smo se tudi čiščenja dreves preko struge, ki so pozimi padla nad vodo in bi ob morebitnih večjih nalivih povzročila zastoj vodnega toka. Sproti smo pobirali odpadke in ugotavljali, da

jih je bilo zelo malo. Sprehajalci odpadke pridno odlagajo v pripravljene koše ali pa jih odnesejo s seboj. S ceste in travnatih površin smo pobrali odpadlo vejevje in odmrlo travo. Kljub hladnemu vetru smo se ob delu ogreli in kmalu je bilo na bregu polno kupov visoko naloženih z vejevjem in debli.

Na zaključku spomladanske čistilne akcije smo si privoščili dobrote, ki smo jih žene prinesle s seboj, ter hrano in pijačo, ki nam jo je prijazno namenila Občina Moravče.

Prijatelji mlinčka na Drtijiščici

Župan uradno odprl novo javno razsvetljava na Dolah pri Krašcah

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 4. aprila na Dolah pri Krašcah slavnostno odprl novo javno razsvetljava. Nove eko-ulične svetilke, ki ohranjajo temno nebo, so zasvetile v smeri od središča Dol do Imenj in od Dol do glavne ceste. Odprtja so se udeležili tudi podžupan Marko Kladnik, varuh pravic občanov Stanislav Ravnikar in drugi svetniki Občinskega sveta. Po uradnem odprtju je sledilo prijetno druženje s krajanji Dol pri Krašcah, ki ga je prijazno omogočil svetnik Ivan Vidic.

V šoli zdravja poskrbimo tudi za čisto okolje

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Jutranja telovadba 1000 gibov Šole zdravja poteka na parkirišču za avtobusno postajo v Moravčah. Prostor je namenjen parkiranju avtomobilov, avtobusov in avtodomov ter v času, ko se pri šoli gradi telovadnica, tudi igrišče in zbirna mesta za avtobusne prevoze šolarjev na razne dneve dejavnosti. Ob popoldanskem in večernem času pa se zbirajo tu mladi in preizkušajo svoja prevozna sredstva. Na njem je tudi ekološki otok, kamor odlagamo ločeno zbrane odpadke. Ker je to javni prostor, ga koristimo različni ljudje, ki imamo tudi različne poglede na čisto okolje. Na tem prostoru in v njegovi bližnji okolici se je od zadnje čistilne akcije nabralo polno odpadkov.

Ker je pred nami spomladansko čiščenje okolja, smo se članice šole zdravja odločile, da ta prostor počistimo. V četrtek, 17. 3. 2022 smo po jutranji telovadbi zavihale rokave in se lotile čiščenja. Pobrale smo odpadke v parku in na parkirišču. Med odvženimi odpadki je bilo veliko obraznih maska, cigaretnih ogorkov, pločevink in plastičnih vrečk. Pograbile smo odvečno travo na zelenicah ob parkirišču, pometle pločnik in asfaltno podlago. Vse odpadke smo ločeno zbirale v vrečke. Vreče in rokavice nam je priskrbela Občina Moravče, ki je tudi poskrbela za njihov odvoz.

Čeprav so nameščeni koši v parku in na avtobusni postaji, pogrešamo na prostoru za avtodome vsaj en koš za mešane odpadke.

Po končanem delu smo se z zadovoljstvom ozrle po čistem prostoru. Ugotovile smo, da je zelo malo potrebno, da je okolje čisto – le vsak naj odpadke da tja, kamor sodi.

Poziv vsem občanom k ustreznemu odvajanju odpadnih voda!

BESEDILO: CČN DOMŽALE-KAMNIK in OBČINA MORAVČE

Na vtoku male komunalne čistilne naprave (MKČN) Moravče v zadnjem času ponovno opažamo odpadno vodo, ki ne izkazuje komunalne sestave. Prisotne so pene, greznična gošča in maščoba. Vse občane opozarjamo, da v kanalizacijo ne izpuščajo ali prečrpavajo tekočih odpadkov, ki tja ne sodijo. MKČN je zaradi svoje majhnosti zelo občutljiv sistem in vsaka neustrezna sestava odpadne vode povzroči propad aktivne biomase v čistilni napravi. Brez aktivne biomase čistilna naprava ne prečisti dovolj odpadne vode in v Drtijšičico izpušča neustrezno prečiščen iztok ter tako posredno onesnažuje vodotok. Vzdrževalci MKČN na sestavo vtoka nimamo vpliva, zato je odgovornost vsakega posameznika, da pred odtokom v kanalizacijo pomisli, ali se bo odpadna voda na MKČN lahko ustrezno prečistila ali ne.

Občina Moravče bo pristopila k vzorčenju vtoka z namenom identifikacije vira onesnaženja ter skladno z zakonodajo kršitelje, ki v sistem spuščajo neustrezne odpadne vode, prijavila pristojnim inšpekcijskim organom.

Vabilo župana k udeležbi na volitvah

Pred nami so volitve v Državni zbor Republike Slovenije. Vzemite si čas in odidite na volišča. Izbira je vaša in želim vam trezen premislek ter preudarno odločitev.

V Sloveniji je vse odvisno od **Države**. Namesto da bi **Občina** odločala o urejanju prostora, gradbenih dovoljenjih in raznih soglasjih, je treba vsaj na **Upravno enoto** v Domžale, ki je podaljšana roka **Države**, praviloma pa še na razna **ministrstva** v Ljubljano. Enako velja za druga področja – zdravstvo, gospodarstvo, varovanje okolja ... Naj niti ne omenjam, da je v rokah **Državnega zbora in Vlade** velika večina našega davkoplačevalskega denarja. Vsi plačujemo davke, potem pa je od **državne politike** odvisno, kaj in koliko dobimo nazaj. Če sploh!

V zadnjih letih sem se trudil, da s strani države za Moravško dolino dobimo čim več. Najbolj smo bili uspešni pri šoli in športni dvorani, kjer smo pridobili več kot 4 milijone evrov. Toda to ni dovolj: država nam je bila doslej manj naklonjena, ko smo se trudili za izgradnjo moravške obvoznice, optike, doma starejših občanov in kanalizacije.

Tudi sicer radi pozabijo na nas. Župan se lahko postavi na glavo, toda če v državni politiki ne najde prijaznih sogovornikov, ki so pripravljeni nekaj storiti za nas, večji projekti ostajajo neuresničeni. Enako je pri zaščiti našega zdravega in naravnega okolja. Povsod nam kožo stroji država.

Vse bi se zelo spremenilo, če bi ljudje iz Moravške doline imeli svojega predstavnika v Državnem zboru, ki bi delal za nas. Tega danes nimamo. Pred nami so časi zahtevnih preizkušenj, zato moramo stopiti skupaj.

Moj cilj je storiti še več za ljudi iz Moravške doline. Moj cilj je razvoj, je blaginja za vse in čisto okolje. Zato nujno potrebujemo dodatna državna in evropska denarna sredstva. Vem, kako jih dobiti. Moje delo zdaj že poznate. Ravna se po načelu: vse za Moravško dolino. Ostajam zvest temu geslu.

Moja ekipa naprej trdo dela za dobrobit Moravčanov. Ne odhajam nikamor. Živim in živel bom na Dolah pri Krašcah. Ostajam Vaš z vsemi zavezami, ki sem jih dal. O meni govorijo dejanja, zato besed ne potrebujem veliko. Pred Vami se vse bolj kažejo rezultati mojega dela. Še več jih bo. Svojo voljo in bogate izkušnje Vam dajem na razpolago. VI ODLOČATE. Ostajam zvest Vam in Moravški dolini. In stojim za svojo besedo.

Dr. Milan Balažič
župan

Spominska tabla ob 250-letnici zdravniške službe v Moravčah

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 4. marca na zgradbi Zdravstvenega doma Moravče odkril spominsko tablo ob 250-letnici zdravstvene službe v Moravčah. V svojem nagovoru je povedal, da zgodovinski viri pričajo, da je bila v Moravčah leta 1772 ustanovljena edina podeželska zdravstvena služba na Kranjskem.

Glede na to da so bili na Moravškem takrat še aktivni rudniki, si je svoje zdravniško poslanstvo za grajsko gospodo, rudarje in svobodne kmete tod našel zdravnik – kirurg Joan Mihael Schabtshitsh (Šabčič). Skupaj z ženo Jožefo sta med leti 1772 in 1805 vodila zdravstveni dom in zdravila ljudstvo. Poleg njiju je ranocelnik Jakob Zalokar organiziral posebno zdravstveno komisijo tako dobro, da so ga posnemali v Ljubljani in tudi širše v Avstriji. Župan je poudaril, da je vesel, ker se visoka obletnica iz znamenite moravške zgodovine praznuje

delovno: Zdravstveni dom je sredi prenove, ki ga bo posodobila in omogočila odprtje še ene splošne ambulante. Odkritja so se udeležili župan dr. Milan Balažič, direktorica Zdravstvenega doma Domžale, mag. Renata Rajapakse, dr. med. spec., podžupan Marko Kladnik, občinski svetniki Občine Moravče in diakon Janez Pavel Šuštar.

Župan na Pretržu odkril spominsko tablo Josipu Malu

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 11. marca na rojstni hiši v Pretržu odkril spominsko tablo dr. Josipu Malu. Uvodne besede pri opisu življenja tega velikega Slovence in Moravčana je prispevala Bernarda Mal: **»V tej hiši je bil 22. decembra 1884 rojen veliki slovenski zgodovinar, geograf in umetnostni zgodovinar dr. Josip Mal. Šolal se je v Pečah, nato na ljubljanski gimnaziji. Visokošolsko izobrazbo je pridobil na Dunaju, kjer je tudi doktoriral iz modroslovja, dodatno pa se je izobrazil iz arhivistike, muzealistike in bibliotekarstva. Leta 1909 je nastopi službo v takratnem deželnem muzeju v Ljubljani. Ostal mu je zvest do upokojitve.«**

Župan je v svojem nagovoru poudaril, da se je dr. Josip Mal »poglobil v zgodnjo zgodovino Slovencev. Opisoval je Karantanijo, v kateri so bili predniki Slovencev gospodarji. Posebej pa se je ukvarjal z zgodovino Slovencev od Napoleonove Ilirije do Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Tu je pod naslovom Zgodovina slovenskega naroda nadaljeval delo Grudnove zgodovine Slovencev. Pri tem poudarja, da zgodovina sploh ne more biti drugega kot kulturna v širšem pomenu besede in ne le ozkosrčna in po vsebini omejena politična vladarska zgodovina«. Za Slovenijo ima pionirske zasluge na področju arhivistike in muzealistike, saj je uspešno vodil Narodni muzej in je soustanovitelj ljubljanskega Mestnega muzeja. Spominsko tablo je blagoslovil Bogdan Dolenc. Po blagoslovu spominske table se je dogodek nadaljeval s prijetnim druženjem med prisotnimi občinskimi svetniki in lepim številom domačinov.

Spominska tabla Tinetu Kosu

V petek, 18. marca, je župan Občine Moravče dr. Milan Balažič v Češnjicah na domačiji Pr' Cesarju odkril spominsko tablo Tinetu Kosu. Odkritja so se udeležili nekateri občinski svetniki in krajanje Češnjic. Župan je v svojem nagovoru poudaril, da je Tine Kos eden najpomembnejših slovenskih kiparjev in likovnih ustvarjalcev: **»V Češnjicah je bil leta 1894 rojen kot trinajsti otrok. Že na moravški šoli ga je kot velikega talenta opazil nadučitelj Janko Toman. Njegov risarski talent je bil tolikšen, da ga pošljejo v šolo za umetniško obrt v Ljubljani, kjer je bil učenec tudi Plečnik. Leta 1916 je bil sprejet na Umetnostno akademijo na Dunaju. Diplomiral je v vojnem času. Po prvi svetovni vojni kot absolvent najprej ustvarja na gradu Češnjice. Leta 1923 ga pot pelje v Beograd, kjer si ustvari ime kot vrhunski akademski kipar in tako posledično odpre svoj atelje v Ljubljani. Tu leta 1929 zaključí svoj življenjski opus.«**

Njegova pomembnejša dela so: Miklošičev spomenik pred sodiščem v Ljubljani in kip pravice v stavbi sodišča, kip kneza Koclja v beograjski skupščini, kip Zmage v ljubljanskem Tivoliju, kip Borca v Moravčah, nagrobnik za Tomanovo družino v Moravčah, mati z otrokom na starem domžalskem pokopališču, portret Detele nad portalom pri Jurkovi hiši v Moravčah, portret Ivana Pregla v Novem mestu, velik bronast kip livarja v železarni Štore itn. Tu so še dela, ki krasijo galerije, med njimi verjetno njegovo najboljše delo »Mati reže otrokom kruh«. Omenimo še Žanjice, Sejalca, Godca in Mati. Upodobil je tudi Cankarja in Sitarja. Za svoja dela je dobil lepo število nagrad, v Parizu pa zlato odlikovanje za plastiko »Mati z otrokom«.

Po odkritju so se udeleženci dogodka zadržali na krajšem druženju.

Ob občinskem prazniku so visoka priznanja dobili Društvo podeželskih žensk in Lovro Kos

BESEDILO: MILAN KOKALJ, FOTOGRAFIJE: MATEJ PUŠNIK

Občina Moravče praznuje 23. marca svoj praznik. Po premoru zaradi pandemije je bila prireditev znova v Kulturnem domu. Ob bogatem kulturnem programu, ki so ga oblikovali pevci Moškega zbora Tine Kos in Pihalna godba Moravče so se predstavili mladi glasbeni talenti, ki pri svojem glasbenem študiju dosegajo vidne uspehe.

Uvodoma je Moški zbor, pod vodstvom Milana Kokalja in ob klavirski spremljavi Tomaža Pirnata, zapel državno himno. Sledila je uradna protokolarna pesem občine Moravče 'Moravska dolina', v izvedbi Pihalne godbe Moravče.

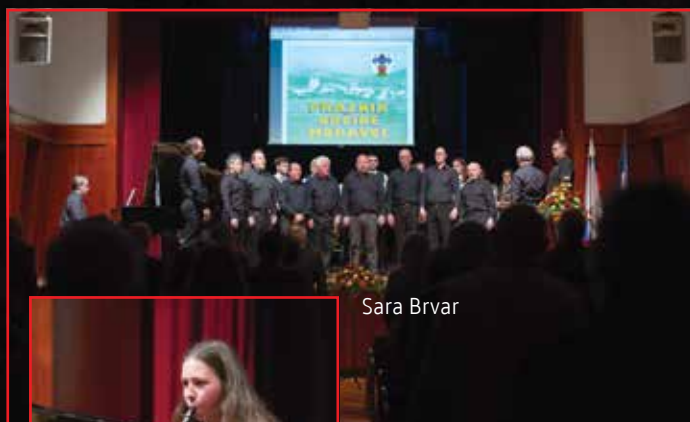
Ob video projekciji in slavnostni besedi župana dr. Milana Balažica so bili predstavljeni do sedaj izvedeni projekti na področju komunalne infrastrukture in ostale pridobitve, ki kažejo dinamiko razvoja občine. V nadaljevanju je župan predstavil razvojne smernice in načrtovane projekte, ki bodo realizirani v naslednjih letih.

Župan je spregovoril tudi o trenutnih geopolitičnih razmerah. Evropa, svet in naša država smo pred velikimi preizkušnjami in spremembami. Zato je še posebej pomembno, da smo dobro organizirani in z usklajeno razvojno politiko vodimo državo in lokalno skupnost.

Celoten mozaik naše občine predstavljajo, poleg infrastrukturnih izboljšav, tudi mladi, ki so še posebej uspešni na glasbenem področju. Predstavili so se klarinetistka Sara Brvar, trobentač Matija Svetlin in pianist Blaž Pirnat. Vsi trije so s profesionalnim nastopom prepričali navzoče občinstvo, ki je bilo navdušeno nad njihovim glasbenim znanjem.

Letos so občinska priznanja prejeli trije dobitniki: Društvo podeželskih žena, Janez Prašnikar in Lovro Kos.

Moški zbor Tine Kos

Sara Brvar

Matija Svetlin

Pihalna godba Moravče

Blaž Pirnat

Tomaž Pirnat

h žena Moravče,

Povezovalc programa
Tadej Uršič

Dr. Milan Balažič

Dobitniki priznanj

Društvo podeželskih žena

Na predlog Občinskega odbora SLS-Slovenske ljudske stranke je Priznanje Občine Moravče prejelo Društvo podeželskih žena Moravče.

Društvo podeželskih žena Moravče se že več kot 26 let aktivno udeležuje različnih prireditev v občini Moravče in tudi izven občinskih meja. Znale so razstave cvetja, kruha, peciva, potic in podobno. Redno so sodelovale na raznih kmečkih igrah in pri izboru »Kmetice leta«. V Evropskem parlamentu so predstavile tradicionalni slovenski velikonočni zajtrk ter bile deležne velikih pohval in čestitk za zanimivo predstavitev. Njihovi domiselni aranžmaji in okusne dobrote so šle v slast mnogim evropskim poslancem, ki niso mogli prehvaliti slovenskih dobrot.

Društvo je aktivno tudi na področju izobraževanja, saj organizirajo različne izobraževalne tečaje. Učile so se izdelave voščilnic, aranžmajev, ročnih spretnosti in pekovskih mojstrov. Večkrat so s svojo izvirnostjo pripomogle k promociji občine in s svojimi izdelki popestrile celotno dogajanje.

Janez Prašnikar

Na predlog Skakalnega kluba Termit je Plaketo Občine Moravče prejel Janez Prašnikar.

Janez Prašnikar ima velike zasluge za razvoj skakalnega športa v občini Moravče. S strokovnim in predvsem predanim delom je vzgojil veliko mladih skakalnih talentov, kjer izstopata dva skakalca svetovnega formata. Primož Peterka in Lovro Kos sta prva osnovna znanja pridobila prav v domačem klubu, kjer je Janez Prašnikar pomembno prispeval k razvoju svetovnih šampionov. Uspehi skakalcev so velikokrat ponesli ime občine tudi izven njenih meja, kjer so vedno s ponosom predstavljali Moravško dolino.

Janezova velika želja je, da bi uspeli v občini zgraditi zimsko-letni športno rekreacijski center v Belneku. Zaveda se, da primanjkuje športnih površin za rekreacijo, kjer bi mladi imeli več možnosti za različne športne aktivnosti. Poleg skalnic so v načrtu tudi druge športne površine, ki bi pripomogle k razvoju športne dejavnosti v občini. Velika prednost je že v tem, da je kompleks v velikosti dobrih 5 hektarjev v lasti kluba. Prizadeva si, da bi uspel z vizijo izgradnje športno-rekreacijskega kompleksa, saj se ponujajo izredne možnosti za razvoj športa v občini Moravče.

Lovro Kos

Na predlog Občine Moravče in župana dr. Milana Balažica je bila Plaketa Občine Moravče podeljena smučarskemu skakalcu Lovru Kosu.

Lovro Kos, naš občan, doma iz Rudnika pri Moravčah, je skakalec Smučarsko-skakalnega kluba Ilirija Ljubljana in slovenske moške skakalne reprezentance. Svoje prve skoke na malih skakalnicah je naredil pri petih letih na skakalnicah za Osnovno šolo Jurija Vege v Moravčah.

V svetovnem pokalu je prvič nastopil 31. januarja 2021 na tekmi v Willingenu, kjer je zasedel 39. mesto. Prvo uvrstitev med dobitnike točk je dosegel 25. marca 2021 na letalnici bratov Gorišek s 27. mestom. Dva dni kasneje mu je na isti letalnici uspel polet dolg 236 metrov.

Na tekmi v Ruki, 29. novembra 2021, je osvojil 15. mesto, 5. decembra pa se je v Visli z osmim mestom prvič uvrstil med deset najboljših.

Decembra lani je na prvi tekmi letoletne skakalne turnee v Oberstdorfu s šestim mestom dosegel svojo najboljšo uvrstitev v karieri. Na drugi tekmi letošnje turnee v Garmisch-Partenkirchnu 1. januarja pa je s tretjim mestom dosegel prve stopničke v karieri. Svoj največji uspeh je Lovro Kos dosegel v ekipni tekmi na olimpijskih igrah na Kitajskem, kjer so fantje zasedli drugo mesto in prejeli srebrno medaljo. Srebrna olimpijska medalja je izjemen uspeh, s katerimi je promoviral tudi občino Moravče. Njegovi uspehi sežejo preko meja naše občine in preko meja naše države.

Gradnja šole in športne dvorane se nadaljuje s polno paro

V mesecu marcu se gradnja šole in športne dvorane nadaljuje z naslednjimi deli:

1. prestavitev in zamenjava toplovoda, saj je bil pred desetletjem neustrezno zgrajen;
2. gradnja močnega in konstrukcijsko zahtevnega zidu zaradi neizvedene geomehanike pred desetletjem in posledičnega drsenja brežine;
3. sanacija obstoječega zaklonišča zaradi nestrokovnosti izgradnje toplovoda pred desetletjem;
4. na gradbišče je pripeljano že 700 ton gradbenega železa, tako da se je začela gradnja temeljev prizidka šole in športne dvorane.

Za izvedbo celotnega projekta je Občina Moravče pridobila 3,6 milijona državnih in evropskih sredstev, dodatno pa še skoraj pol milijona evrov za rekonstrukcijo starega dela šole. Ostala sredstva (tudi dodatna, glede na novo razkrito stanje) bo zagotovila Občina.

Športno-rekreacijski center Belnek

Župan dr. Milan Balažič je 23. marca 2022 v popoldanskem času sprejel člana Sveta Fundacije za šport Republike Slovenije Bojana Bučarja. Beseda je tekla o gradnji zimsko-letnega športno-rekreacijskega centra Belnek. Ta center bodo sestavljale skakalnice, smučišča, tekaške proge, snežni stadion, drsališče in snežni prostor za najmlajše (otroški živ-žav).

Gradnja bo potekala postopoma: Občina Moravče v tem trenutku umešča projekt v občinski prostorski načrt, zaokrožuje parcele in pripravlja izgradnjo dostopne ceste. Najprej bodo postavljene manjše skakalnice, ki bodo najmlajšim moravškim skakalcem

znova omogočile treninge in tekme na sodobnih skakalnih napravah. Vodja projektnega odbora za gradnjo je starosta moravškega skakanja Janez Prašnikar.

Župan se je s članom Sveta Fundacije za šport podrobno pogovarjal o načinih in časovnici financiranja projekta Belnek.

Spominska prireditev v Zagorici

BESEDILO: MILAN KOKALJ, FOTOGRAFIJE: NINA KEDER

Vsoboto, 26. marca, je bila pri rojstni hiši Jurija Vege v Zagorici skupna spominska prireditev občine Dol pri Ljubljani in občine Moravče.

Obe občini praznujeta svoj praznik na rojstni dan svetovno znane ga matematika Jurija Vege. Večletna tradicija povezuje občini, da se srečata pri Vegovi domačiji, kjer poteka prireditev s skupnim kulturnim programom. To sodelovanje ohranja spomin na vélikega Slovenca, ki je povezal dve občini, da se srečujemo pri rojstni hiši,

pri Vehovčevih v Zagorici in tako ohranjamo spomin na Jurija Vego.

Čas pandemije je za dve leti ustavil izvedbo tradicionalnega srečanja. Letošnja prireditev je bila pripravljena in ponovno izvedena v času izboljšane epidemiološke stanja v državi.

V programu je sodeloval častni postroj in trobilni kvintet Slovenske vojske, Občina Moravče pa je h kulturnem programu prispevala z nastopom Moškega zbora KD Tine Kos pod vodstvom Milana Kokalja.

Osrednji govornik je bil dr. Janez Grad, ki je nanizal zanimive in na novo odkrite podatke o Vegovem življenju. Iz občine Dol je v kulturnem programu nastopil mladinski zbor OŠ Janka Modra. Kljub lepemu in sončnemu vremenu obisk prireditve ni bil tako množičen kot v letih pred pandemijo. Sočasno je potekala športna prireditev v Planici, kamor je veliko tradicionalnih obiskovalcev Zagorice odšlo na ogled finalne tekme v smučarskih poletih.

Koordinacijski odbor za krizne razmere pod vodstvom dr. Nine Krajnik

Včetrtek, 17. marca 2022, je bil v okviru nalog Občine Moravče ustanovljen Koordinacijski odbor za krizne razmere pod vodstvom dr. Nine Krajnik. V zadnjem času smo priča številnim izvorom krize, ki neposredno vplivajo na varnost ljudi. Gre za humanitarne posledice ruskega napada na Ukrajino, okoljevarstvena vprašanja in naraščanje bolezni, ki so rezultat onesnaževanja okolja ter še vedno prisotna tveganja zaradi epidemije covid-19.

Po besedah dr. Krajnikove bo naloga Koordinacijskega odbora »organiziranje pomoči za najbolj varnostno ogrožene in socialno izpostavljene, koordiniranje dejavnosti, ki naj zavarujejo ljudi, opozarjanje, obveščanje, preventiva in morebitna splošna mobilizacija.«

V organizaciji dr. Krajnikove je že leta 2020 v Moravčah potekal mednarodni simpozij »Rakov povratnik – Diagnoza rak« v spoprijemu z zdravstvenimi posledicami onesnaževanja, ki ga je

spremljal projekt pomoči za onkološke bolnike in njihove svojce. Ob začetku pandemije covid-19 je bila marca 2020 v izvedbi štaba Civilne zaščite in dr. Krajnikove prav tako organizirana pomoč za vse, ki se soočajo s stiskami.

»Politične razmere nas soočajo z nujnostjo dejanj. V času geopolitične krize, ko so ogroženi najbolj ranljivi in ko imamo v Sloveniji še vedno tip ekonomije, ki predstavlja tveganje za zdravje ljudi, so konkretni koraki za pomoč bistvenega pomena,« je poudarila dr. Krajnikova.

Minister Cigler Kralj v Moravčah: »Gradili bomo dom starejših občanov.«

Minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj je 8. marca obiskal Moravče. V prostorih Občine ga je sprejel župan dr. Milan Balažič. V pogovoru sta se oba največ časa zadržala pri gradnji doma

starejših občanov v Moravčah. Minister je izrazil svojo polno podporo gradnji doma, kar pomeni, da zdaj država s svojimi proračunskimi sredstvi vstopa

kot investitor gradnje doma starejših občanov v Moravčah. Župan se je ministru zahvalil za naklonjenost in dodal, da so postopki za gradnjo že stekli.

V nadaljevanju so minister za delo Janez Cigler Kralj (v imenu Republike Slovenije), župan dr. Milan Balažič (v imenu Občine Moravče) in direktorica Nataša Zalokar (v imenu Javnega zavoda Dom upokojencev Domžale) podpisali Sporazum o gradnji doma v Moravčah. Ta Sporazum vse tri strani zavezuje k prizadevanju za čim prejšnjo uresničitev skupnega cilja. Ker bo zgrajeni dom v državnih rokah, bodo tudi cene namestitve za varovance občutno nižje.

Minister Vrtovec v Moravčah: »Gradili bomo obvoznico.«

Minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec se je 7. marca mudil na delovnem obisku v Moravčah. V prostorih Občine Moravče ga je sprejel župan dr. Milan Balažič. Pogovor je tekel predvsem o izgradnji zahodne obvoznice mimo Moravč, ki bo s preusmeritvijo tranzitnega prometa razbremenila središče kraja in ga naredila varnejšega.

Minister je izrazil svojo polno podporo temu projektu: še ta mesec je projekt s strani države pred končno potrditvijo, potem pa bo umeščen v državni proračun in se začne z odkupom zemljišč. Minister Vrtovec je prav tako najavil rekonstrukcijo glavne državne ceste skozi Moravško dolino od Želodnika do Drtije. Župan je z zadovoljstvom sprejel te zaveze države in izrazil upanje, da se ob tako resnem pristopu čim prej začne s konkretno izvedbo projekta.

NOČ KNJIŽIGE
www.daneta.si
23. 4. nocknjige.si
booknight.net

KAJUH
Nataša Lorenzutti

- Kakšno življenje živiš iz mučice
- Jazik muha in druge zgodbe
- Kava pri dilectem jantarnu
- Pod Morjavinin plaščem
- Križate in kumate kum
- Lučka. Zgodba o putovanju
- Gremo mi v tri kralje
- Dnevnik, ki je nisan
- Zvezek in brezsvetok
- Kiki je skana glavni
- Slike iz naštrabulka
- Ravno prav velik
- Bolez, beta lili
- Avstria ob tleh
- Bilijama skafarje
- Laca kot četnje
- Doh in gorce
- Mi smo slika
- Skrivnosti
- Poletni letos
- Tronci...

Srečanje z igralko, pisateljico in pesnico
Natašo Konc Lorenzutti
Krajevna knjižnica Daneta Zajca Moravče
sreda, 20. april 2022, ob 19.00 • Vabljeni!

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB MORAVČE

vabi na

OSREDNJO PRIREDITEV V POČASTITEV SPOMINA NA PADLE PARTIZANE V GOZDU NAD ČEŠNJCAMI LETA 1945

in ob

27. APRILU – DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU,

ki bo v soboto, 23. aprila 2022, ob 16.30 pri spomeniku nad Češnjicami pri Moravčah.

Izveden bo kulturni program.

Slavnostni govornik bo generalni sekretar ZVB Slovenije Aljaž Verhovnik.

Vljudno vabljeni!

FILozOFIJA V VRTCIH

Zapis pogovora:
Bernarda Mal
Fotografije:
Matej Pušnik
Ilustracija:
mag. Blaž Slapar

Nina Krajnik je doktorica filozofije in pionirka lacanovske psihoanalize v Sloveniji. V vrtcu Moravče trenutno vodi projekt »Filozofijo v vrtcel!«. Tega privilegija sta do sedaj deležni dve skupini otrok, starih 5–6 let, pri katerih si, kot pravi, želi prebuditi predvsem »željo za samostojnim in pogumnim mišljenjem«. Konec marca sem se z njo pogovarjala o pomenu in poteku projekta.

"KAJ JE FILOZOFIJA?" –
"FILOZOFIJA JE TO, KAR JE KOT V
RESNIČNEM ŽIVLJENJU."
(LIAM, 5 LET – VRTEC MORAVČE)

PLATONOV NAUK O VOTLINI:
UJETNIKI PRIHAJAJO IZ VOTLINE
IN SPOZNAJO, DA SO PREJ
GLEDALI SAMO SENCE. (MARTIN,
5 LET – VRTEC MORAVČE)

Kaj Vas je prepričalo, da bi majhni otroci bili že filozofi?

»Izkušnje z njimi. Veliko se srečujem z otroki, ki si postavljajo povsem filozofska vprašanja. Sprašujejo se o smislu, o svetu, o sebi. To mi je sila simpatično in me že od nekdaj navdušuje. Je pa močan vtis name zagotovo imel način, ki sem ga spoznala med svojim študijem v Parizu, kjer so že zelo majhni otroci spoznavali filozofska imena prek pravljic; na primer Aristotela prek njegovih idej o prijateljstvu, sreči in tako dalje.«

Filozofija je tudi "mati vseh modrosti", pa vendar ne prinaša odgovorov iz leksikonov. Odgovori na filozofska vprašanja so plod naših premislekov. Kaj je osnovna naloga filozofa, ko se sreča z otroki?

»V prvi vrsti to, da imajo otroci v njem zaveznika in zaupanje, da lahko povedo, kar mislijo. Da si to pravzaprav želijo. Pomembno je, da se otrokom ne vsiljuje svojih stališč, ampak da se jih navduši za neko idejo; da se prižge iskro. Da se jim da sporočiti, da je njihovo razmišljanje pomembno in da šteje. To, da si sam v kompleksnih temah preprost in jase, pa je seveda najtežje.«

Ura filozofije za otroke zajema branje zgodbe, ogled slik, zastavljanje vprašanj, razmišljanje in sklepni povzetek. Otroci sami zastavljajo vprašanja in izberejo tista, o katerih želijo razmišljati. Kakšne so izkušnje z otroki iz moravškega vrtca?

»Do sedaj so imeli najrajši Platonovo votlino. Zgodba, da so nekateri ljudje vklenjeni v votlini in zato vidijo samo sence, se jim je zdela zelo razburljiva. Zato smo se odločili, da jo bomo tudi odigrali. Na platno smo z diaprojektorjem usmerili svetlobo, da so nastale sence, vmes pa smo odpirali vprašanja: kaj je pravzaprav resnično, kaj pomeni vedeti, kaj je dobro ... Brez težav lahko rečem, da so v svojih idejah povsem konkurenčni Platonu (smeh).«

Filozofije se drži malček negativen prizvok. Pojasnite na najbolj preprost način, s čim se ukvarja filozofija?

»Ko sem otrokom na prvi urici postavila vprašanje, če kdo ve, kaj je filozofija, je petletni filozof takoj vstal s stola in rekel,

da je filozofija to, kar je kot v resničnem življenju. Direktno in natančno. Poleg tega pa je bilo pospremljeno še z odlično retoriko. Od takrat je to moja najljubša definicija. Sicer pa je tako, da se poleg filozofije žal tudi resnice pogosto drži negativen prizvok, čeprav to ne bi bilo potrebno.«

Kaj je osnovni namen uvajanja filozofije? Kaj otroci pridobijo? Se zaradi "filozofiranja" bolje orientirajo in bolje živijo v tej hitro razvijajoči se tehnološki družbi?

»Osnovni namen je, da razmišljajo. Kot sva se velikokrat pogovarjala s pokojnim kolegom Branimirjem Stojanovičem (psihoanalitik in filozofski pisec, op.a), ki je bil zame vsekakor eden od najbolj pronicljivih avtorjev na tem področju, ljudje redkokdaj razmišljajo. V glavnem nabirajo znanja, da bi potrdili to, kar že vedo, ampak razmišljajo pa ne. In ker ne razmišljajo, se tudi ne sprašujejo o sebi in zato lahko podpirajo pogubne družbene vezi. Seveda v iluziji, da prav s tem delajo nekaj dobrega zase in svet.«

Na naši šoli v Moravčah v času devetletke učenci niso med izbirnimi vsebinami izbrali filozofije, čeprav za predmet obstaja učni načrt in tudi učna gradiva. Ali razmišljate o projektu filozofije za učence 7., 8. in 9. razreda?

»Ko sem bila še gimnazijka in smo se odločali za izbirne predmete za maturo, sva bila v vsej generaciji samo dva, ki sva izbrala filozofijo. Zato se je potem tudi ni izvajalo. A tega ne obžalujem. Mene je bolj kot poučevanje pravzaprav vedno zanimal filozofski praxis. Zato filozofije za osnovnošolce trenutno ne načrtujem. Vsaj ne v okvirih kurikulumov. Prej sem mnenja, da filozofija najprej sodi v vrte in moje udejanjanje v zvezi s tem me zelo zelo veseli.«

Uvajanje filozofije za otroke je začel ameriški filozof Matthew Lipman že v 70. letih prejšnjega stoletja v ZDA, ko je ugotovil, da študenti nimajo razvite sposobnosti sklepanja. Kako pa je s slovenskimi šolami in filozofijo? Imate vpogled?

»V številnih državah je filozofija za otroke povsem običajen standard. Ampak tudi pri nas se lepo razvija. Da bi jo imeli, je potrebno tudi družbeno-kulturno ozračje, ki ljudem priznava, da lahko razmišljajo. Da to ni samo neka dobrotna pravica, ampak nekaj, kar je

DR. NINA KRAJNIK:
»ČE NI MIŠLJENJA PRI OTROCIH,
GA TUDI PRI ODRASLIH
VERJETNO NE BO.«

BRANJE PLATONOVE ZGODBE O VOTLINI.
(FOTO: NINA ZIBLENIK – PUC)

zaželjeno; da ne rečem nujno. Če tega razpoloženja ni, je to znak, da se namesto razmišljanja vzpodbujajo enoumje. To pa je, saj vemo, vselej v korist ohranjanju obstoječega. Velik problem, ki ga vidim v slovenskem izobraževalnem sistemu v zvezi s filozofijo, je prav to. V njem pogosto vladajo ljudje, ki naj bi bili filozofi. Dejansko pa so zgolj utrjevalci določenega sistema razmišljanja, ki so udobno adaptirani na mehanizme moči. To je v največji meri povezano z, po mojem mnenju, največjo travmo slovenskega družbenega prostora – to je s tranzicijsko privatizacijo javnih institucij, začeniši z izobraževalnim sistemom. To, kar se predstavlja kot javno, dejansko obvladuje mreža ljudi, ki javni izobraževalni sistem razume kot svojo privatno lastnino. Neposredna posledica te privatizacije je, da imate danes v Sloveniji na raznih filozofskih inštitutih in univerzitetnih oddelkih namesto mislecev oportunistične promotorje idologij in vsesplošno mrtvilo brez ljubezni do znanja, brez razmišljanja... Samo cinizem, zajedljivost, vampirjenje javnih sredstev in pogrevanje že neštetokrat prežvečenih idej. Med mnogimi, ki so šli ravno skozi to filozofsko izobraževanje, pa posledično vlada povsem nerazvita sposobnost sklepanja – v glavnem za stvari, ki so dobesedno pred njimi. In prav ta privatizacija je ena izmed njih. No, na srečo obstajajo izjeme in to obeta.«

Razvoj katerih zmožnosti otrok in mladih bi postavili na pomembna mesta v vzgojno-izobraževalnem sistemu?

»Željo. Željo za odkrivanjem novega. To, da bi bili pogumni v svojem razmišljanju. Da bi bili resnicoljubni, tudi če se zato znajdejo sami proti vsem. To je nekaj, kar je moj izziv tudi v osebnem smislu in nekaj, kar me je pravzaprav vedno vodilo skozi življenje. Pomembno se mi zdi, da se razmišljanje ceni tako v družinskem, kakor tudi v vzgojno-izobraževalnem krogu. Ravno zato je to vprašanje ključno. Če ni mišljenja pri otrocih, ga namreč tudi pri odraslih verjetno ne bo.«

Radovedno pričakujemo poročila ob koncu projekta "Filozofijo v vrtce!" in ugotovitev, ki se nanašajo na otroke iz našega okolja. Želimo si več filozofije, več razmišljanja o življenju, da bi dosegli večjo strpnost v družbi, upoštevali mnenja drugih, z manj zadrege komunicirali med seboj in se dejavno aktivirali kot aktivni državljani. Vso srčnost in vztrajnost na tej poti vam želim, z veliko bero sadov. Hvala za Vaš čas.

»Hvala tudi Vam.«

Glasbena šola Domžale Šola s posluhom.

Glasbena šola Domžale vabi k vpisu nove učence!

Sprejemni preizkusi za vpis novih učencev
za šolsko leto 2022/2023
bodo predvidoma potekali

v petek, 20. maja 2022, od 16. ure dalje

(v prostorih Glasbene šole Domžale,
oddelka Mengeš in oddelka Moravče – OŠ Jurija Vege) in

v soboto, 21. maja 2022, od 9. ure dalje

(v prostorih Glasbene šole Domžale).

**Prijava na sprejemne preizkuse bo odprta
od 3. do 15. maja 2022.**

Za sprejemni preizkus se bo možno prijaviti:

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si)
preko klika na zavihek

PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS.

Po opravljeni prijavi na spletni strani boste
na mail dobili potrditev prijave,
med 16. in 19. majem pa še navodila s
točno uro in lokacijo sprejemnega izpita.

Sprejemni preizkus ni potreben za vpis v

**Glasbeno pripravnico
in Predšolsko glasbeno vzgojo:**

PGV - predšolska glasbena vzgoja
(vpišujemo otroke, rojene v letu 2017)

GLP - glasbena pripravnica
(vpišujemo otroke, rojene v letu 2016)

Vpis za PGV in GLP bo potekal:

med 1. in 10. junijem 2022

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si)
preko klika na zavihek

PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS.

Otroci, ki se vpisujejo na PGV in GLP,
ne opravljajo sprejemnega preizkusa.
Vpisujemo jih do zapolnitve mest, velja vrstni red prijav.

Dodatne informacije o instrumentih in programih,
ki jih poučujemo, najdete na
www.gs-domzale.si.

Veselimo se novih mladih glasbenikov!

Glasbena šola Domžale Šola s posluhom.

vabi v svoje vrste mlade glasbenike!

Če se tudi tebi dogaja, da:

- te v šoli učiteljica kar naprej opominja, da nehaj prepevati med matematičnim testom ...
- poješ pod tušem ...
- se ti zdi, da je plastična trobenta že malo premajhna (Božičkovo darilo izpred nekaj let) in je čas za kaj bolj konkretnega ...
- tvoji življenjski načrti vključujejo tudi turnejo z lastnim bendom okrog sveta ...
- bi rad/-a dirigiral/-a celemu velikemu simfoničnemu orkestru, ne le medvedom v svoji sobi?

Potem imamo rešitev zate: vpiši se v GLASBENO ŠOLO DOMŽALE!

Sprejemni preizkusi bodo 20. maja 2022.

Za več informacij spremljaj našo spletno stran: www.gs-domzale.si!

Tam bo od 3. do 15. maja 2022 možna tudi prijava na sprejemni preizkus.

Moravške Lilije v polnem zagonu

Pretekli čas nas je iz dneva v dan postavljajal pred res mnoge izzive in vendar smo vztrajali ter se 12. marca 2022 z veseljem udeležili mednarodnega odprtega ADA pokala v Podčetrtku, in sicer z dvema tekmovalkama. Naše veselje se je pomnožilo ob bronasti medalji Mance Barlič v kategoriji SOLO KADET palica ter uvrstitvi Nike Knez na 10. mesto v kategoriji SOLO JUNIOR palica.

Tekmovanja se je nadaljeval že naslednji konec tedna, ko je 19. marca 2022 pet deklet odšlo v Podčetrtek, tokrat na odprto državno prvenstvo mažoretne in twirling zveze Slovenije v novem izzivu – twirling kategoriji.

Čestitke Valentini Medic, Niki Knez, Neži Lanišek, ki so se uvrstile v četrtfinale ter Nika še v polfinale ter par Ema Jesenšek ter Laura Vidregar, ki sta finalistki.

Hvaležne za možnost teh tekmovanj in ponovnih druženj se veselo pripravljamo na državno tekmovanje, ki bo 21. maja 2022 v Brežicah.

*Besedilo: Sabina Barlič
Fotografiji: Sabina Barlič
in Danica Jesenšek*

Mini Planica na Vrhpolju

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: **DAŠA VIDIC**

Na POŠ Vrhpolje smo si zadnji petek pred zimskimi počitnicami (18. 2. 2022) obarvali športno, obiskala nas je Mini Planica. Vsi učenci od 1. do 5. razreda so imeli možnost preizkusiti svoje skakalne sposobnosti pod nadzorom dveh trenerjev smučarskih skokov. Nekateri so na skakalnico gledali s strahom, drugi z občudovanjem. Prav vsi, ki so se pognali po zaletišču, pa so se zabavali. Otroci so napredovali z vsakim skokom in na koncu smo občudovali tudi uspešne pristanke. Za spodbudo smo gledalci še zaploskali, tako da je vzdušje kmalu upravičilo ime – Planica. V trajen spomin za svoj dosežek so učenci prejeli priznanje in zlato medaljo (ki je bila beljakovinske narave – pašteta).

Obisk muzeja novejšje zgodovine v Celju

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: NINA PUC

Otroci iz skupin Žogice in Mravljice smo se odpravili na naš težko pričakovani izlet v Hermanov muzej v Celju.

Muzej novejšje zgodovine Celje, ki ima sprejet strateški dokument svojega delovanja, je znanstvenoraziskovalna in vzgojno-izobraževalna ustanova hkrati. Z oživljanjem predmetov in njihovih zgodb razjasnjuje preteklost, pomaga pri razumevanju sedanosti in soustvarjanju prihodnosti. Je prostor spoznavanja, učenja, druženja in razmišljanja.

Delavnice z lisjakom Hermanom

Najbolj zanimiv je bil vsekakor avtobus in vožnja z njim. Po avtocesti in pod tuneli, kjer smo zaprli oči, smo se pripeljali v Celje. V muzeju sta nas pričakali dve prijazni gospe, ki sta nas razdelili v dve skupini. Prva skupina si je ogledala muzej igračk v Hermanovem brlogu, druga skupina si je v delavnici izdelala kape z lisjakom Hermanom.

Po ogledu in delavnici smo imeli malico in urejanje v toaleti. Na sprehodu proti avtobusni postaji smo si ogledali še staro mestno jedro Celja, ki nas je navdušilo s čudovito arhitekturo.

Otroci so se izleta zelo veselili, tako da smo se odločili, da v mesecu maju izvedemo še enega za malo bolj pogumne, in sicer gremo na izlet v Kekčevo deželo. Do takrat pa vas lepo pozdravljamo in sporočimo, kako smo se imeli v Kekčevi deželi, če ne bo Bedanec ugrabil vzgojiteljic.

Otroci iz skupine Žogic z Meto in Nino

Najzanimivejša je bila vožnja z avtobusom

Ogled starega mestnega jedra v Celju

»Jaz pa grem na zeleno trav'co, trgat rož'ce za mojo mam'co«

B.: NINA PUC, F.: ANJA AVBELJ

»Jaz pa grem na zeleno trav'co, trgat rož'ce za mojo mam'co,« se je zadnji mesec slišalo prepevanje iz naše igralnice. Mesec marec smo posvetili pogovoru o naših družinah. Ogledali smo si fotografije družinskih članov in izdelali hišico z dvanajstimi okni, kolikor je nas »medvedkov«. V vsakem oknu se skriva fotografija ene izmed naših družin. Vsakodnevno radi odpiramo ta okenca na hišici in jih opazujemo.

Otroci skupine Medvedki smo sončne dneve izkoristili za gibanje na svežem zraku in veliko dolgih sprehodov po naši okolici. Na enem izmed sprehodov smo v parku nabrali odpadle vejice. Odnesli smo jih v vrtec, jih prilepili na list in dodali vato, ki smo jo odeli v rožnate barve. Nastala so čudovita pomladna drevesa. Tudi na naših oknih je zacvetelo; pobarvali smo pisane cvetlice in izdelali lastovke, ki so nam iz daljnih toplih krajev prinesle pomlad. Da, tako je, pomlad je tu. Pred nami so vse toplejši dnevi in zelo se jih veselimo.

Lepo vas pozdravljamo otroci iz skupine »Medvedki« s Klavdijo in Anjo

»V hribih se nebo razjasni, tukaj si brez skrbi ...«

33. Pohod po nagelj na Limbarsko goro

BESEDILO: KARMEN VOVKO, FOTOGRAFIJE: ERIKA MLAKAR

Na sončno jutro v nedeljo, 20. 3. 2022, so se na vrh Limbarske gore zopet podali številni pohodniki, ki so skupaj z Društvom krajanov Limbarska gora počastili vse ženske in matere ob njihovem prazniku na tradicionalni prireditvi, 33. Pohodu po nagelj na Limbarsko goro. Kot je Peški oktet zapel v eni od pesmi, smo zbrani živeli njihove besede: »V hribih se dela dan, v hribih žari, tu se razjasni nebo, tukaj si brez skrbi.«

Zdi se, da smo se organizatorji na prireditev Pohod po nagelj pripravljali več let. Kar pravzaprav tudi drži, saj smo konec koncev dve leti čakali, da smo lahko prireditev zopet pripravili v obliki, kot je vsem najbolj poznana in kot jo imamo vsi najraje. Čeprav do pred nekaj tedni še nismo točno vedeli, ali se bomo lahko srečali na vrhu Limbarske gore, se nam je sreča na koncu le nasmehnila. Nasmehnila pa se nam je zelo široko, saj je poleg milejših ukrepov prinesla tudi veliko toplih, sočnih žarkov, sapice vetra in prijaznih obrazov obiskovalcev.

Ker se po jutru dan pozna, se je začelo dogajati že zjutraj. Tako kot že nekaj let, se je prireditev začela s sveto mašo, ki jo je v cerkvi svetega Valentina daroval župnik Miro Šlibar. Njegove besede blagoslova pa je spremljajo petje Peškega okteta. Po bogoslužju se je zunaj na odru pod cerkvijo začel odvijati glasbeni program. Prve obiskovalce so pozdravili Fantje z dveh bregov. Ob 11. uri je sledil kulturni program, s katerim smo se spomnili na vse naše mamice in žene, ki se trudijo, da nam gradijo lepši svet. Program je vodila

evropska poslanka Ljudmila Novak in minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Janez Cigler Kralj. Vsi so povabili k strpnosti, medsebojnem razumevanju in ljubezni, ki jih v teh časih še kako potrebujemo. Po kulturnem programu je za zabavo in dobro voljo poskrbel ansambel Vžig. Obiskovalci so se lahko sprehodili med stojnicami z domačimi unikatnimi izdelki Društva roko-

Bernarda Mal, s pesmijo pa so ga obogatili Leseni rogi, Peški oktet ter otroci iz moravške šole, ki jih je na nastop predano pripravljala Barbara Fale, a se zaradi bolezni prireditve žal ni mogla udeležiti, zato sta na pomoč z vodenjem priskočili Barbara Železnik Stegnar in Nastja Grad. Obiskovalce je nagovoril predsednik Društva krajanov Limbarska gora Franci Lipovec ter moravški župan dr. Milan Balažic. S pozdravi sta se jima pridružila še

delcev in Turističnega društva ter drugimi ponudniki, moč se je bilo okrepčati s hrano in pijačo, za kar je poskrbelo gostinstvo Jurka. Srečo so lahko, kot vsako leto, preizkusili v ribolovu, ki ga je organiziralo Društvo. Možnosti za sprostitev in zabavo tako zlepa ni zmanjkalo, kar je številne obiskovalce spodbudilo, da so se na Gori zadržali do poznih popoldanskih ur.

Čeprav v naša življenja še vedno ostro režejo katastrofe in trpljenje, smo si ustvarili prijeten dan, ki bo vedno ostal lep spomin. Člani Društva krajanov Limbarska gora se iskreno zahvaljujemo vsem obiskovalcem, sponzorjem in donatorjem, sodelujočim pri prireditvi ter drugim dobrotnikom, ki nam vedno pomagata, da smo tudi letos prireditve lahko vsi skupaj speljali tako, da bo veselje, ki nam ga je dala, vlivalo zagon našemu srcu še dolgo po končanem dogodku. Utrinke prireditve si v fotografijah lahko pogledate na facebook in spletni strani Društva krajanov Limbarska gora.

Z iskreno radostjo smo po koncu dneva prebrali prijazna sporočila, ki ste jih obiskovalci zapisali v knjigo vtisov. Enega od teh bi lahko tudi organizatorji iskreno sporočili vsem, ki ste se udeležili prireditve: »Hvala za lep dan.« Dodali pa bi še, se vidimo zopet naslednje leto!

Dan žena v Društvu upokojencev

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: VOJKA REBOLJ

Praznovanje dneva žena pripravimo v Društvu upokojencev Moravče za oba spola, zato da tudi moški slišijo za ta dan in za vse trpljenje žensk v zgodovini boja za pravice. Te pa tudi danes še zdaleč niso samoumevne. Zato se je potrebno vedno znova spominjati in opominjati, da žene ne smejo biti zapostavljene, neupoštevane ali v podrejenem položaju na nobenem področju. Praznovanje je tudi bolj veselo, če so možje zraven in tudi oni zaploskajo prebranim besedam o samem prazniku. Najlepše darilo nam vsakokrat pripravijo vrtčevski otroci in njihove vzgojiteljice. Tudi letos so nam zapeli in zaigrali tako lepo, da bi kar še poslušali. Videlo pa se je, da so otroci radi z dedki in babicami in so nas tako tudi čutili ter so se kar radi zadržali med nami. Društvo se vrtcu iskreno zahvaljuje za poslušnost starejšim. Za praznik so bili podeljeni tudi nageljčki.

Zbor članov Turističnega društva Moravče

BESEDILO: DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJA: BOJANA DORIČ

Termini »druženje, društva, družba, družabnost« so bili zadnji dve leti v resni nevarnosti. V društvih vemo, da so bili Zbori članov v 2021 komajda vredni imena.

No, letos je korona (beri: ukrepi) toliko popustila, da smo se člani Turističnega društva v petek, 1. aprila, zbrali na letnem Zboru članov. Delovna poročila so bila kratka, smo pa zato večino časa posvetili programu za letošnje leto v upanju, da bo vsaj približno tako kot včasih. S podporo Občine, ki sta jo zastopala gosta župan, dr. Milan Balažič in Branimir Mikulaš, bo največ našega potenciala usmerjenega v rast turističnega obiska v naši lepi dolini. V ta namen bomo na prireditvah in sejmih v občini in izven nje predstavljali turistično in kulinarčno ponudbo, promovirali dejavnosti na Učno-sprehajalni poti Rača, nadaljevali drugo fazo projekta Vegova pot v šolo ter nadgradili domači prireditvi Martinovanje in Veseli december. S strani Občine pričakujemo ureditev USP Rača z vidika varnosti otrok in popravilo jezusa zaradi dotoka vode pri Mohorjevem mlinu.

Ob tej priložnosti vabimo vse, ki vas zanima delo v Turističnem društvu, da se nam pridružite. Z veseljem sprejemamo nove člane. Za več informacij pokličite na telefon številka 041 395 440.

Vsi bralci pa ste lepo vabljeni, da obiščete dogodke in kulturne prireditve domačih društev, da bo kulturno in družabno življenje spet kot je bilo.

Rokodelski kotichek

Rokodelci z vami že

Rokodelci Moravske doline 25 let

Besedilo: Branka Bizjan, Fotografije: več autorjev

Pomlad je tu, ukrepi za preprečevanje epidemije covid-19 so se v glavnem »poslovili« in napočil je čas, ko imamo rokodelci napovedanega in načrtovanega veliko dela. Ker je naša osnovna dejavnost prenos znanj, se na nas obračajo društva, vrtci, šole in vsi, ki bi se radi naučili katere rokodelske spretnosti in tako ohranjali nesnovno kulturno dediščino, večine izdelovanja najrazličnejših tradicionalnih izdelkov in novejših tehnik.

Naši rokodelki Marija Šmidovnik in Emi Gregorčič sta v Društvu utrip Motnik izvedli delavnici, pletenje peharjev in izdelovanje rož iz krep papirja. Sodelovali smo na razstavi ptičjih hišic v gradu Dvor v Preddvoru s hišicami, ki jih izdeluje Franc Brate.

Vedno radi sodelujemo z domačimi društvi, tako smo bili na prireditvi Po nagelj na Limbarsko goro, kjer smo na stojnicah predstavili lesene izdelke Sebastjana Zajca, Vedrane in Matjaža Golorej.

V društvu smo izvedli redni letni občni zbor.

Začeli smo z društveno delavnico pletarstva in pripravami na razstave rož iz krep papirja v Pragerskem, Velikonočno razstavo v Knjižnici Daneta Zajca v Moravčah. Na povabilo moravških skavtov bomo izdelovali cvetno-nedeljske butarice po moravško, katerih izdelavo bomo vpisali v Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije.

Na povabilo oskrbnika planinskega doma bomo imeli več delavnic za najmlajše, ki bodo taborili pri nas.

Napovedanih imamo več dogodkov v aprilu in maju, o katerih bomo poročali v naslednjih številkah.

Rokodelci na razstavi cvetja iz krep papirja na Pragerskem

Besedilo: Bojana Dorič, Fotografije: Bojana Dorič, Branka Bizjan

V telovadnici podružnične osnovne šole Antona Ingoliča na Pragerskem je prvi aprilski vikend potekala velika razstava rož, ki ne ovenejo. Organizator, Turistično društvo Breza Pragersko Gaj, na čelu s prizadevno predsednico Mileno Furek je poskrbel, da so se razstavljavke in razstavljavci ter obiskovalci dobro počutili.

Ker smo rokodelke Moravske doline velike ljubiteljice in priznane izdelovalke rož iz krep papirja, smo se te razstave z veseljem udeležile. Naše društvo je že pred leti bilo vpisano v register nesnovne kulturne dediščine za izdelavo rož iz krep papirja, lansko leto pa smo izdali tudi priročnik Izdelava rož iz krep papirja.

Razstave sva se udeležili Marija in Bojana. Najin razstavni prostor je bil razdeljen na del, ki je predstavljal rože opisane v izdanem priročniku, drugi del pa rožam in aranžmajem, namenjenim velikonočnemu prazniku. Obiskovalcev je bilo kljub slabemu vremenu veliko in lahko so občudovali čudovite umetnine, razstavljavci pa smo izmenjavali znanja in izkušnje.

Ko zadiši po knjigi

BESEDILA ZBIRA: MAG. KATARINA PETERC

Bralci bralnih skupin Krajevne knjižnice Daneta Zajca vam priporočajo v branje naslednje knjige:

Feri Lainšček Kurji pastir

Bralne lučke smo tokratno srečanje posvetile romanu Kurji pastir pisatelja Ferija Lainščka. Vsebina knjige je bila povod, da smo se ob fotografijah spomnile tudi utrinkov iz našega otroštva.

Priznani slovenski pisatelj, pesnik, scenarist in dramatik, rojen na Goričkem, živi in dela v Murski Soboti. Desetletja življenja na prekmurskih ravninah, v tesnem stiku z reko Muro, mu daje navdih za ustvarjanje, ki zanj ni samo poklic, ampak način življenja. Je prejemnik številnih nagrad in lanskoletni Prešernov nagradenec za življenjsko delo. Njegov obsežni književni opus obsega trideset romanov, veliko del za otroke in mladino, številne pesniških zbirke ter filmske scenarije za uveljavljene domače filme, kot so Petelinji zajtrk, Šanghaj, Halgato, Hit poletja. Pisatelj je prav tako soustvarjalec popularne glasbe, le kdo ne pozna pesmi Ne bodi kot drugi, ki jo prepeva Ditka.

Iz stare fotografije na naslovnici knjige nas pozdravljajo oče Pištek v naročju z malim Ferijem, mama Trejzka, starejša sestra »mala« Trejzka, vse pa objema prisotnost skrivnostne bele ženske, ki jih dobrohotno spremljala v življenju.

V romanu je nežno in hudomušno opisano pisateljevo skromno, kljub temu pa radostno

otročstvo. Spoznamo družinske odnose, vsakdanje bitke očeta in mame, ki jih premagujeta v tesni povezanosti s sovaščani in prav tako s Cigani, ki živijo na robu domače vasi.

Pisatelj pravi, da tako knjigo pišeš le enkrat v življenju. Kurji pastir, roman o otroštvu, je prvi del nastajajoče trilogije, izid druge knjige, pa že z veseljem pričakujemo v letošnjem letu.

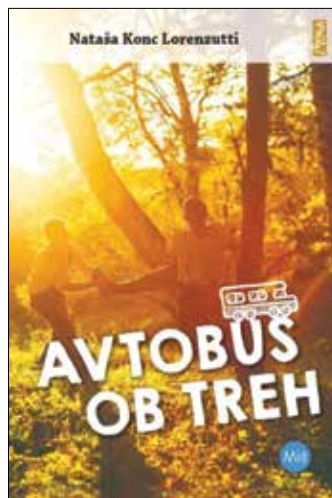
Jožica Murko Bulič
Bralni klub Bralne lučke

Drago Jančar In ljubezen tudi

*Toda meč svoj tok izje
in razum duha utruji
in utruji se srce
in ljubezen tudi.*
(George N. G. Byron)

Roman je postavljen v čas RII. svetovne vojne in po njej. Spremljamo usodo treh protagonistov, ki se srečujejo v različnih okoliščinah, vsak s svojo slabo (lahko bi rekli tudi kruto) izkušnjo. Njihove poti se križajo in vsaka njihova odločitev pelje v še hujšo situacijo.

Dogaja se v okupiranem Mariboru, kjer domačini trepetajo pred nasilnimi SS vojaki in zapori, kjer marsikoga zlomijo, da postane njihov ovaduh, ali pa ga ubijejo. Tu se znajde tudi Valentin Gorjan, ki ga skuša njegovo dekle rešiti

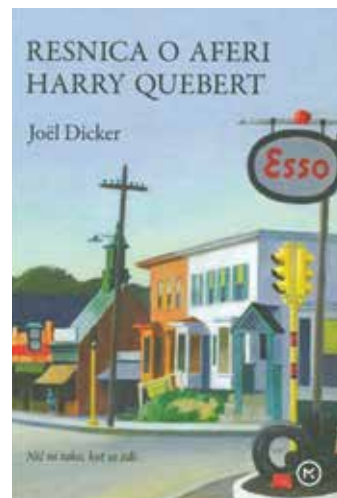
iz zapora. Njega spustijo, njo pa pošljejo v enega od taborišč. Kot bivši zapornik se mora Valentin za vsako ceno dokazati, da ni ovaduh. In potem je tu še Ludwig, SS oficir, ki je bil nekoč Ludek, ki s tem, da spusti Valentina iz zapora, podpiše lastno težko usodo.

In kje je tu ljubezen? V zlobi in krutosti, ki jo doživljajo junaki na vsakem koraku, se utruji vse: hrepenenje, veselje, pričakovanje ... in ljubezen tudi.

Darka Hlaj
Bralni klub Drevored besed

Nataša Konc Lorenzutti Avtobus ob treh

Ta mladinski roman je bil pred leti uvrščen v tekmovanje za Cankarjevo priznanje, in sicer za učence 6. in 7. razreda. Učenci so ga zelo lepo sprejeli. V zgodbi srečamo dva najstnika: Tine, ki živi idilično življenje na podeželju, in Uroš, ki živi v mestu in ima vrsto težav. Skupaj preživita del poletja pri Tinetu in sta čisto običajna najstnika z veliko vprašanji, srečanju s prvo ljubeznijo, razmišljanjem o prihodnosti. Za Uroša, ki je navajen sivih cest in visokih zgradb, je življenje na vasi prava pravljica, v kateri se znajde tudi princeska Ivana. Vse bi bilo kar preveč idealno, če ne bi vmes posegla usoda in postavila življenje Tinetovega očeta

na nitko. Brezskrbne mladosti je konec. Ne pa tudi zgodbe. V nadaljevanju se še marsikaj razplete in razkrije, zato je to napeto branje do zadnje strani, ko se vse uredi tako, kot mora biti.

Darka Hlaj
Bralni klub Drevored besed

Joël Dicker Resnica o aferi Harry Quebert

Priznan pisatelj in profesor Harry Quebert postane nenadoma glavni osumljenec umora mladoletne Nole Kellergan, ko njene posmrtno ostanke slučajno izkopljejo na njegovem vrtu. Edini, ki verjame v profesorjevo nedolžnost, je njegov študent, ki se trudi napisati roman, in vidi v raziskovanju in zapisovanju primera tudi možnost za novo uspešnico.

Njegovo brskanje po preteklosti pa marsikoga spravi v zadrego in jezo pa tudi sam študent postane žrtev pritiskov in groženj. Namesto, da bi ga utišali in pregnali, pa še bolj podžgejo radovednost o tem, kaj se je v resnici zgodilo.

Po napetem trilerju so pred leti posneli tudi TV nadaljevanko.

Darka Hlaj
Bralni klub Drevored besed

Tara Westover Osvobojena

Marca smo pri bralnem krožku Eleganca besed (obožujem to naše ime) brale knjigo Tare Westover Osvobojena. Tara Westover, 33-letna doktorica zgodovine z britanskega Cambridgea, je napisala spomine na odrasčanje, ki bralcu jemljejo sapo (in nam so jo). Postalni so velika svetovna uspešnica in se uvrstili med knjige leta 2018.

Avtorica je odrasčala v mormonski družini v Idahu kot najmlajša od sedmih otrok. Živeli so na hribovski kmetiji v primežu avtoritativne vzgoje versko blaznega očeta. Otroci so se rojevali doma, niso hodili v šolo, dolgo niso imeli niti rojstnih listov. Delali so na očetovem odpadu, prepuščeni njegovi svojeglavosti in nezaupanju do družbe. Toda Tara je ves čas slutila, da obstaja tudi drugačen svet, v katerem se ljudje niso pripravljali na konec sveta, ampak so se družili, hodili v knjižnice, gledališča ... in v šolo. Zlagoma se je izvila iz družinskega verskega fanatizma, naredila sprejemni izpit na univerzi in spoznala, zakaj lahko izobrazbo enačimo s svobodo. (Povzeto po <https://www.bukla.si/knjigarna/biografije-in-spomini/osvobojena.html>)

Prebrale smo jo na en mah. Priporočam jo v branje tudi mlajšim bralcem, saj radi pozabijo, kako pomembno se je izobraževati (vse življenje).

Katarina Prosenč
Bralni klub Eleganca Besed

Akademija ob počastitvi materinskega dne

BESEDILO: IRENA MALOVRH, FOTOGRAFIJE: MARJANA CAPUDER

"A sreča kot sonce zahaja in z njo odidejo mnogi, le mama vztraja do kraja v svoji angelski vlogi."
(Tone Pavček)

Tudi letos je Kulturno izobraževalno društvo Limbar počastilo praznik vseh mam z akademijo v nedeljo, 27. marca, dva dni po koledarski umeščenosti praznika, v župnijski cerkvi sv. Martina v Moravčah.

Uvodne misli povezanosti žene in moža skupaj z otroki v družino, ki so nam osvetlile bistvo praznika, je zbrala Marjeta Capuder, prebrala pa sta jih Alenka Capuder in Andrej Klopčič.

Mama je z otrokom od rojstva in je v njegovem življenju na začetku najpomembnejša oseba. Družina, ki jo sestavljajo z mamo in otroci še oče, je osnova družbe, v kateri se oblikujejo temeljne vrednote: spoštovanje, ljubezen, požrtvovalnost, dobrot. Zato smo ob tej priložnosti posvetili pozornost tudi očetom s Pavčkovo pesmijo Kaj vse je oče, ki jo je prebral Tomaž Razoršek. Mami, hvala!, kot posebno darilo vsem mamam, ki ga je rahločutno in umetniško pretanjeno upesnila Rahela Kerin, je prebrala Andreja Capuder.

Slovesen pečat je dogodku dodalo še ubrano petje Zvončkov s kora pod vodstvom Maše Capuder.

Simbolično so matere ob odhodu prejele voščilnice, ki so jih zanje pripravile članice KID Limbar.

1 2 3 8
Tužtanj
 Tužtanj
1879-1999

27. MAJ

Tužtanj 2022

**27. tradicionalno prvomajsko srečanje
 v Tužtanju (Cegunca) pri Moravčah**

10.30

**Pihalna godba
 Moravče in
 Moravške Lilije**

11.00

ŽIV-ŽAV z Alenko Kolman
 plesno glasbena zabava z maskoto Super Krila
 z Janom in Alenko, sledila bo celodnevna
 animacija za otroke s popoldanskim obiskom
 maskote Dinozavrom Dinom

13.00

**Ansambel
 Petra Finka**

13.00

Start povorke oldtimerjev
 (gostišče Soklič – Zalog pod Sv. Trojico),
 prijavite se lahko od 11. ure dalje

21.00

Mambo kings

Pridite v objem prijaznih ljudi!

Glasba v živo

Okusna hrana in pijača

Zabava
čez cel
dan

Kotiček s
poslikavo
obraza

Bogat
program za
otroke

Srečolov-
ribolov

Ples

Ogled gradu
Tuštanj

Ustvarjanje v ustvarjalnem
kotičku in na
slikarskih stojalih

Gvido Učakar.
Fotografija je posneta s samosprožilcem.

Po gorah in dolinah

Znamenite osebnosti iz Moravske doline

Gvido Učakar

GLASBENIK ● DIRIGENT ● SKLADATELJ ● ARANŽER

Besedilo Bogomil Brvar

Prvi ga je med znamenite Moravčane postavil Stane Stražar (Stane Stražar, 1979, Moravska dolina, str. 434-435), Marta Gorjup je o njem napisala članek v Novicah iz Moravske doline (Marta Gorjup, Novice iz Moravske doline, 5, 2004, št. 5), na spletu pa je dostopnaraziskovalna naloga z naslovom **Gvido Učakar, glasbenik iz Moravske doline**, avtorice Jane Kolenc, objavljena leta 2007 (Akademija za glasbo, UL; <http://www2.arnes.si/~z-kolen/ucakar.htm>).

Zahvaljujem se Borutu in Goranu, sinovoma Gvida Učakarja za dovoljenje objave tega članka in za prijeten pogovor o njunem očetu. Z njima sem se srečal 16. februarja v Ljubljani.

● Življenje

Zapis o življenju Gvida Učakarja je večinoma

Gvido Učakar je bil izjemno ustvarjalen glasbenik, dirigent, komponist, ki je v duhu ostal Moravčan vse življenje. Ob 110-letnici rojstva je ta zapis skromen prispevek k ohranjanju spomina na tega znamenitega Moravčana. Za pripravo prispevka sem imel na voljo kar nekaj pisnih virov, predvsem pa dragocen pogovor z njegovima sinovoma, ki sta mi nato poslala kronološki zapis življenja njunega očeta, fotografije in pomembne pripombe.

povzet po podatkih, ki sta mi jih, po srečanju v Ljubljani, poslala sinova Borut in Goran.

Gvido Učakar se je rodil 6. avgusta 1912 pri Štorenku v Moravčah kot tretji otrok, starejši sta bili sestri Marija-Minka in Viktorija-Dorca. Marija je bila poročena z Aleksandrom Trampužem, sodnikom in prvim predsednikom Društva upokojencev Moravče, Viktorija pa s Srečkom Berlotom, dolgoletnim ravnateljem Osnovne šole Jurija Vege.

Malova je zapisala, da je bila Gvidu Učakarju **glasba položena v zibel (Bernarda Mal, Grajski kulturni večeri 2001, Novice iz Moravske**

doline, 2, 2014, št. 6).

Dvanajst let je imel Gvido, ko je igral v takrat ustanovljeni godbi na pihala v Moravčah, kjer je leta 1925 končal 6-letno osnovno šolo in naslednje leto odšel v vojaško glasbeno šolo v Vršac. Po končani šoli leta 1930 je bil s činom podnarednika razporejen v vojni orkester v Karlovcu, dirigiral mu je skladatelj in dirigent Drago Lorbek (1904-1987). Iz Karlovca se je vozil na Akademijo (srednja glasbena šola) v Zagreb, nato pa mu je Lorbek pomagal, da je dobil mesto v godbi 53. pešadijskega polka. Leta 1936 se je prijavil na razpis dirigentske šole v Beogradu, in kot sta povedala sinova, so sprejeli samo pet slušateljev na vsaka tri leta. Šolanje je uspešno zaključil leta 1939 z izpitom za vojnega kapelnika, odlično pa je tudi igral na pozavno in bariton.

Gvido Učakar (prvi z leve) s tovariši
v dirigentski šoli v Beogradu

Na prakso je odšel v Ljubljano v vojaško godbo na Roški cesti. V letu 1938 ali 1939 je postal pomočnik dirigenta. V tem času je napisal skladbi Činkole marš in Pozdrav Ljubljani.

Prav slednja koračnica je bila dolga leta stalnica na programu Radia Ljubljana, saj se je spored pričel ob 5. uri zjutraj z njenim predvajanjem.

Po koncu prakse je bil s činom narednika razporejen v 18. pešadijski polk v Beogradu, ta pa je bil marca 1941 napoten na Veliko Plano, aprila pa so celoten polk zajeli Nemci.

17 mesecev je preživel v ujetništvu v nemškem oficirskem taborišču v Osnabrücku, kot zapornik števila 1703 (v tem taborišču je bilo zaprtih okoli 12.000 ujetih pripadnikov vojske kraljevine Jugoslavije, op. B. B.). Tudi v ujetništvu je organiziral in vodil pihalni orkester. Avgusta 1942 je skupaj z drugimi Slovenci iz Gorenjsko-Štajerske pokrajine lahko odšel domov. Vrnil se je k materi v Moravče in že konec leta prevzel dolžnost vojnega referenta Krajevnega odbora OF Moravče. Leta 1943 so ga mobilizirali v štab Zasavskega bataljona, vendar pa se je moral jeseni 1943 zdraviti zaradi pljučnice, ki je bila posledica ujetništva; zdravil ga je dr. Komatar Ciril, ki je bil takrat zdravnik v Lukovici. Zdravje mu ni dopuščalo, da bi se vrnil v vojaško enoto in je prevzel delo referenta za dopisništvo in informacije v litijskem okrožju, kasneje pa je bil v tem okrožju član odbora OF za slovensko narodno pomoč.

Leta 1944 se je poročil s Hemo Rogelj, rojeno leta 1921. Naslednje leto sta dobila sina Boruta, leta 1952 pa še sina Gorana. Rodbina Heminega očeta ima korenine na Moravškem. Sin Borut je povedal, da je bila njuna mati rojena na Zasavski sveti gori.

Maja 1946 se je preselil v Trst, kjer je prevzel mesto dirigenta godbe komande mesta, vpoklical ga je Drago Lorbek. Po razpustitvi komande mesta je bil razporejen v orkester IV. armije v Pazin, nato je odšel v Maribor, od tam pa jeseni 1947 v Portorož za kapelnika godbe Odreda JA v coni B Svobodnega tržaškega ozemlja.

Leta 1951 se je z družino preselil v Beograd. Najprej je bil zaposlen v generalštabu na Oddelku za vojaške godbe kot pomočnik načelnika za izobraževanje vojaških godb in glasbenih šol, od leta 1955 do upokojitve avgusta 1963 pa je bil kapelnik pihalnega orkestra Komande garde.

Napredoval je v čin podpolkovnika. To je bilo obdobje velikih naporov, vaj, priprav, pa tudi bogatih izkušenj. Leta 1961 je bil v spremstvu predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita na 85-dnevnom potovanju po državah Bližnjega vzhoda in Afrike (**Stražar, 1979, str. 435**).

Po upokojitvi se je družina preselila v Ljubljano. Združenje pihalnih orkestrov pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije ga je leta 1981 imenovalo za častnega člana,

prejel pa je več visokih jugoslovanskih in tujih odlikovanj in priznanj. Gvido Učakar je umrl v Ljubljani 7. maja 1986.

Sinova Borut (diplomirani inženir elektrotehnike) in Goran (diplomirani inženir računalništva in informatike) sta ustvarila kariere na področju telekomunikacij in informatike. Borut je tudi glasbenik, igra kitaro v orkestru Parlament dixie band, njegov sin Blaž, vnuk Gvida Učakarja, pa je vodja (frontman) glasbene skupine Čedahučiči.

● **Dirigent, skladatelj, mentor, svetovalec**

Gvido Učakar je bil vsestranski glasbenik, sodeloval je z več pihalnimi godbami (Mengeš, Cerkno, Buzet), najdemo ga med ustanovitelji Pihalne godbe Bežigrad, bil je član komisij na tekmovanjih pihalnih orkestrrov Slovenije, v glasbeno zgodovino pa se je zapisal predvsem kot dirigent in komponist (**gorjup, 2004, str. 25**).

Poklicno glasbeno kariero je začel kot mladenič v vojaškem orkestru in je eden od Slovencev, ki so se po drugi svetovni vojni uveljavili v vojaških orkestrih kot dirigenti in skladatelji, na čelo orkestra Komande garde pa je lahko stopil samo najboljši izmed najboljših, to je bil Gvido Učakar. Njegova naloga takrat ni bila samo umetniško vodenje orkestra, ampak tudi prirejanje himn tujih držav, da jih je godba Komande garde lahko odigrala ob obisku tujih državljanov.

Zložil je okoli sto koračnic in priredil mnogo slovenskih narodnih pesmi za pihalne orkestre, Kolenčeva je v raziskovalni nalogi navedla 52 koračnic in 15 ostalih del, to so skladbe, za katere je zvedela pri Učakarjevi ženi Hemi, pri moravški in domžalski godbi. Kot ji je povedala žena Hema, je mož Gvido originalni zapis pogosto izročil naročniku tako, da je njegov opus še obsežnejši od kataloga znanih skladb.

Bil je eden redkih skladateljev, ki je mislil tudi na preprostega amaterskega godbenika, ohranjal je pa tudi pristno slovensko pesem (Občinski poročevalec: glasilo občine Domžale, 17, 1978, št. 7, str. 14).

Leta 1939 je zložil koračnico **Pozdrav Ljubljani in Činkole**, ki je ena njegovih prvih skladb; takrat je bil, kot sem že zapisal, na praksi v Ljubljani, v vojaški godbi na Roški cesti. Skladba Činkole (gostilna, v kateri so se družili študenti) je bila v štiridesetih letih prejšnjega stoletja zelo popularna, igrali so jo orkestri in prenašali na radiu. Žena Hema je Kolenčevi povedala anekdoto, povezano s to skladbo: Gvido, ki je svojo skladbo prvič slišal na radiu med potovanjem družine v Trst, je bil zelo vesel in od takrat naprej je prijatelje rad povabil v gostilno Činkole in jim častil pivo.

Zelo pogosto izvajane so bile koračnice **Korotan, Istra, Gorenjska koračnica, Slovenija, Naša Slovenija, Pod Gobavico** in druge (**Kolenc, 2007**).

Na koncertu posvečenim 90-letnici mengeške godbe leta 1974, so izvajali **izključno skladbe skladatelja Gvida Učakarja (Občinski poročevalec-glasilo Občine Domžale, 13, 1974, št. 7, str. 22)**. Pet let kasneje, so Gvidu Učakarju izročili priznanje na slovesnosti ob 95-letnici Mengeške godbe.

Zveza kulturnih organizacij Domžale je junija 1980 organizirala srečanje šestih pihalnih orkestrrov, **izvajali so dela tujih in domačih skladateljev, od tega največ skladb moravškega rojaka-skladatelja Gvida Učakarja (Občinski poročevalec: glasilo občine Domžale, 19, 1980, št. 12, str. 16)**. Maja 1981 sta Pihalna godba Domžale in Oktet Tosama pripravila uspešen koncert, izvedli so venček Učakarjevih pesmi in obiskovalci so ga na koncu nagradili z dolgim aplavzom (**Občinski poročevalec: glasilo občine Domžale, 20, 1981, št. 7, str. 21**).

Ob 100-letnici Mengeške godbe pa so godbeniki izvedli prav za ta jubilej koračnico Sto let godbe Mengeš, ki jo je skomponiral njen častni član Gvido Učakar (**Občinski poročevalec: glasilo občine Domžale, 23, 1984, št. 10, str. 5**). To je bila ena njegovih zadnjih skladb.

Na tekmovalnem festivalu Naj slovenska koračnica, ki je potekalo v Mengšu leta 2006, je bila nagrajena koračnica **Pozdrav Mengšu (Kolenc, 2007)**.

Priredil je mnogo slovenskih narodnih pesmi za pihalne orkestre oz. pihalne godbe: venčke **Za Sav'co, Slovenski svet, Vesela dežela** in druge (**Kolenc, 2007**).

V času omejitve zaradi virusa covid-19 so številne godbe in orkestri izvajali skladbe na daljavo. Mengeška godba je med drugim zaigrala Učakarjevo Gorenjsko koračnico, ki na YouTube še vedno razveseljuje prijatelje koračnic.

Na glasbenem oddelku v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani imajo tudi osebno mapo Gvida Učakarja, ki obsega notno gradivo nekaterih njegovih del (**Kolenc, 2007**).

● Sodelovanje s Pihalno godbo Moravče

Že v uvodnem delu sem zapisal, da je komaj dvanajstleten nastopal v takrat ustanovljeni Pihalni godbi Moravče, ki je štela 24 godbenikov; lahko rečemo, da je bil v njeni "prvi postavi". Nato ga v Moravčah spet srečamo leta 1974, ko je z bogatimi izkušnjami in znanjem svetoval pri ponovni ustanovitvi Pihalne godbe. Od takrat naprej je bil mentor in svetovalec mladim moravškim glasbenikom in tudi ustanovitelju, kapelniku Miru Capudru, oba sta bila izjemna godbenika in prijatelja.

Učakar je za moravško godbo najprej napisal skladbe, lažje za izvajanje in lepo zveneče, nato pa je zahtevnost izvedbe stopnjeval. Ko so godbeniki lažjo skladbo zaigrali popolnoma pravilno, je notne partiture raztrgal s pripombo **Zdaj to znate! Tega ne igrajte več! Zdaj pa pride nekaj malo težjega ...** (Hema Učakar v pogovoru z Jano Kolenc).

Leta 1978, po štirih letih uspešnega delovanja Pihalne godbe Moravče, so v Občinskem vestniku zapisali: **Še posebno iskreno zahvalo pa dolgujemo tovarišu Gvidu UČAKARJU – našemu prostovoljnemu in dobrovoljnemu mentorju (Občinski poročevalec: glasilo občine Domžale, 17, 1978, št. 8, str. 16).**

Za moravško godbo je napisal več skladb, predvsem koračnic (**Ob tabornem ognju, Prelepa Moravska dolina, Pod Limbarsko goro, idr.**).

Kulturni večeri na gradu Tuštanj posvečeni Gvidu Učakarju

Godba Moravče je posvetila Gvidu Učakarju, leta 2001, koncertni večer instrumentalne glasbe, v okviru programa Grajskih kulturnih večerov na gradu Tuštanju, v mesecu juniju. Posebna gostja koncerta je bila njegova žena Hema Učakar. Moravški glasbeniki so v goste povabili tudi Pihalni orkester Bežigrad, katerega soustanovitelj je bil prav Gvido Učakar (**Bernarda Mal, Grajski kulturni večeri 2001. Z orkestrsko glasbo v novo sezono. Novice iz Moravske doline, 2, 2001, št. 6, str. 14).**

Ob letu osorej je Godba Moravče posvetila drugi glasbeni večer Gvidu Učakarju v romantičnem okolju tuštanskega gradu. Tudi tokrat se je koncerta udeležila Hema Učakar, spremljala pa sta ju sin Borut in vnuk Blaž, oba glasbenika (**Bernarda Mal. Grad Tuštanj – 9. sezona grajskih večerov. Ambient navdušuje nastopajoče in poslušalce. Novice iz Moravske doline, 3, 2002, št. 6, str. 18).**

Tudi grajski večeri leta 2003 so bili posvečeni Gvidu Učakarju (**Milan, Kokalj. 10. sezona Grajskih kulturnih večerov na gradu Tuštanj. Polovica izvedenih skladb je bilo Učakarjevih. Novice iz Moravske doline, 4, 2003, št. 6, str. 14).**

Gvido Učakar je bil s srcem in dušo glasbi predan od zgodnjega otroštva do konca življenja. Bil je izjemen kapelnik - dirigent in glasbenik, ki je odlično vodil orkester in se uveljavil kot skladatelj koračnic in drugih priredb za pihalne orkestre.

Njegove skladbe se še vedno izvajajo, nekatere so se uvrstile med zimele izvedbe.

Gvido Učakar se je v mislih pogosto vračal v Moravško dolino in se kot pomemben slovenski dirigent in skladatelj ter še posebej kot mentor in svetovalec pri Pihalni godbi Moravče in s skladbami posvečenimi Moravški dolini, zapisal v njeno zgodovino kot znameniti Moravčan.

Viri so na voljo v uredništvu

Gvido in žena Hema
na Vačah

Zgradba novih zvonikov v Moravčah

oddala se bo dnó 7. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne po zmanjševalni dražbi. Podjetnikom je vložiti 10% vadijum.

Troški (brez materijala in vožnje) so proračunjeni :

Zidarsko delo	4032	gld.	99	kr.
Kamnoseško delo	923	"	80	"
Tesarsko delo	785	"	18	"
Kleparsko delo	3172	"	89	"
Škriljarsko delo	124	"	02	"
Podobarsko delo	74	"	—	"
Mizarsko delo	330	"	20	"
Ključavničarsko delo	174	"	—	"
Steklarsko delo	33	"	19	"
Pleskarsko delo (Anstreicher)	79	"	26	"
Železje	750	"	—	"

Skupaj . . . 10850 gld. 55 kr.

Načrti in proračuni so na razpolago v moravškem župnišču.

Moravče, dnó 24. marca 1897.

224 3—2

Stavbeni odbor.

Dražba za gradnjo novih zvonikov v Moravčah (10.850 goldinarjev lahko okvirno ocenimo na današnjih 113.000 evrov).

(Slovenec, 25, 28. marec 1897, št. 70)

Zapise in zanimivosti iz Moravske zgodovine zbira in ureja g. Bogomil Brvar

— (Iz Moravč) se nam piše 25 aprila. — Po več lepih pomladanskih dnevih, začelo je včera (sv. Jurija dan) dežovati in snežiti; a vendar to nas ne straši. Ker tolažimo se s tem, da nas bode „zviti“ april kmalu zapustil. Glede dolge zime, smo se bali tudi hude spomladne pozebe; — vsled tega smo s poljedelstvom nekoliko zaostali, kar je sicer še boljše, namreč, da se ne sadi ali seje prezgodaj, ker vreme še sedaj nij ugodno.

Sneg dan sv. Jurija pred 147. leti

(Slovenski narod, 8, 29. april 1875, št. 96)

Sledovi rimskega taborišča

Moravče, 10. aprila.

V obzidanem vrtu moravskega župnišča kopljejo te dni nove jarke za osuševanje. Tik ob temelju poslopja v globini enega metra so našli na črepinje glinastih posod, kakršne so po mnenju nekaterih gospodov izdelovali v 3. stoletju po Kristusu. Žal, da se ti drobci ne dajo več sestaviti v celoto. Domnevajo, da je bilo v Moravčah v davni rimsko taborišče, kjer je nastala poznejša naselbina. Ustno izročilo označuje nekatere tukajšnje kraje za starodavna rimska pokopališča. Tako so našli pred leti na Tezi pri izkopavanju pešaka leščerbi podobno svetilko, zasuto več metrov globoko pod kamenito ploščo. Sodijo, da je bila svetilka položena v grob kakemu Rimljanu. Umestno bi bilo, da bi izkopavanju takih starinskih predmetov posvečali več pozornosti.

Novo šolo bomo zidali

Moravče 18. aprila.

Menda je minilo že več kot 30 let, odkar se je sprožila med nami prva govornica, da bo treba v Moravčah zgraditi novo šolsko poslopje. Resno so pričeli misliti na zidanje šole po vojni, ko je bila šola razširjena v šestrazrednico. Zaradi pomanjkanja prostora je bilo treba najeti za učilnico dvorano, v kateri je nastanjenih nekaj razredov. Ta prostor pa ni pripraven, ker nima ne veže, ne stranišča. Tudi sedanje šolsko poslopje ne ustreza novjšim predpisom. Za popravilo in odpravo raznih nedostatkov bi potrebovali precej denarja, pa bi poslopja le ne mogli pravilno razširiti. Spričo tega z graditvijo ne bomo mogli več dolgo odlašati. Priganja nas tudi okrajno glavarstvo, ki je krajevemu šolskemu odboru že ponovno naložilo, naj poišče prostor za stavbišče. Uradna komisija bo nato izdelala brezplačne načrte. Žal, da v središču samem, kateremu bi bila zgradba v ponos in okrasje, ni primerne prostora. Iskati ga bo treba zunaj na robu vasi. Kje bomo dobili potrebni denar za zidanje, še ne vemo. Staro šolsko poslopje bi potem preuredili za občinski dom, v katerem bi bila tudi učiteljska stanovanja.

Nova šola pred 84. leti

(Slovenski dom, 3, 19. april 1938, št. 87)

Najdeni sledovi rimskega taborišča, pred 84. leti

(Slovenski dom, 3, 11. april 1938, št. 81)

V zadnji številki Novic smo objavili krajši uvod o izvoru krajevnih imen in nato kot prvemu namenili zapis o izvoru imena Moravče, središča naše Moravške doline. Nadaljujemo z imeni drugih krajev naše doline po časovnem redu prvega znanega zapisa imena, kot jih navaja Historična topografija Slovenije. Vemo pa, da so se imena krajev prvič znašla v kakem dokumentu mnogo pozneje, kot so nastala.

VELIKA VAS

Velika vas je najstarejše znano zapisano naselje v Moravški dolini, celo več, skupaj z naseljem Topole sta najstarejši zapisani naselji na območju celotne nekdanje skupne občine Domžale (Gestrin 1991, str. 26). Prvi znani dokument, ki omenja kraj Velika vas, datira v leto 1178. V njem je oglejski patriarh Ulrik II. potrdil samostanu Stična poimensko navedene posesti in med drugimi je tudi kmetijo v Michilndorff: *ein Hoff zu Podem bey Michilndorff*. Beseda Michilndorff je sestavljena iz Michiln in dorff: Michiln je izpeljanka iz srednjevisokonemške besede *michel* v pomenu velik, dorff pa pomeni vas (dorf).

Kateri kraj, morda hrib ali kaj drugega, je mišljen z besedo Podem, ni znano.

Drugi znani dokument z omembo Velike vasi je iz leta 1344, kjer je kraj zapisan kot Michildorf, dve leti kasneje kot Micheldorf.

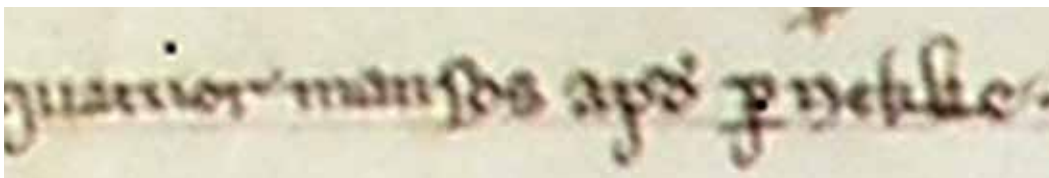
Leta 1385 je vdova Nikolaja Kolovškega podarila samostanu v Mekinjah dve kmetiji v Mycheldorfu, kot so takrat imenovali Veliko vas. V listini piše, da je vas za Prekrom (Mycheldorf hinter dem Precor. Stražar je zapisal, da se je morda gorski hrbet Cicelj takrat imenoval Prekar (Stražar, 1979, str. 101). V dokumentu iz leta 1425 je Velika vas zapisana kot Micheldorff (Slovenska historična topografija). V Veliki vasi je bilo še leta 1821 šest podložnikov samostana Mekinje (Stražar, 1979, str. 102).

MORAVČE

Moravče so po podatkih Slovenske historične topografije drugi najstarejši zapisani kraj, če upoštevamo začetno letnico obdobja nosilnega dokumenta, ki je nastal v obdobju 1232–1246 (Novice iz Moravške doline, 23. 2022, št. 3).

PEČE

Tretji najstarejši zapis imena kraja v Moravški dolini pripada **Pečam**. Prvič so omenjene v ustanovitveni listini Velesovskega samostana, leta 1238. Ustanovili so ga bratje Gerloh, Walter in Werian iz Kamnika. V dokumentu, datiranem 11. decembra 1238, potrdil ga je oglejski patriarh Bertold, je med drugim

"quator mansos apud Peschs" povečano besedilo iz spodnjega dokumenta. Prvi znani zapis imena Peče (Pesch)

Izvor

imen

krajev

Michilndorff

Michildorf

Micheldorf

Mycheldorf

Micheldorff

Velika vas

Pesche

Pecz

Petsch

Petz

Pettsc

Petshchach

Petschach

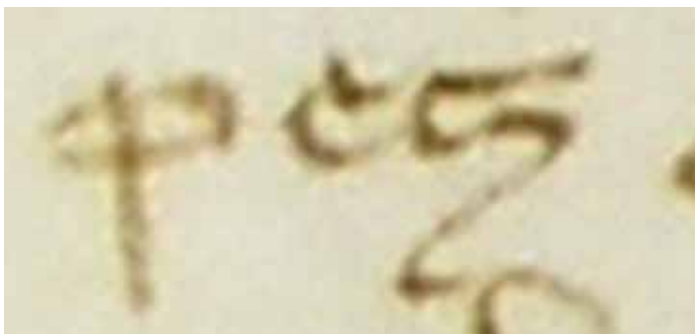
Peče

zapisano, da je Gerloh iz Kamnika podaril novoustanovljenemu samostanu štiri kmetije v Pečah (...in Pesche...), v dokumentu, ki je nastal nekaj dni prej pa je navadeno, da je Gerloh podaril v Pečah štiri kmetije in šest oseb (Listina ARS ZL; UBKr II, št. 102; GZS V, št. 698) ARS, Zbirka listin, listina 5228).

Kamniški vitez Gerloh, je živel ob koncu 12. in v prvi polovici 13. stoletja. On in njegovi bratje in sorodniki so imeli bogato posest, zlasti okoli Cerkelj, Šenčurja in Velesovega. Ta posest je Gerlohu omogočila, da je s pomočjo tedanjega oglejskega patriarha Bertolda in grofov Andeških, opata iz Gornjega Grada in raznih sosedov ustanovil na svoji zemlji v Velesovem samostan, ki je po času prvi samostan na Gorenjskem (Pfajfar, 1938. str. 7).

Neža Svibenjska je leta 1258 podarila Velesovskemu samostanu nekaj kmetij v Pečah (*im Pesche*). 6. januarja 1332 je Eberhart iz Semiča prodal kmetijo v Pečah (Pecz), na kateri je bil kmet Martinec, samostanu v Velesovem.

"Pecz"- povečano besedilo dokumenta, 6. januarja 1332

Leta 1386 so Peče v eni od gallenberških listin, zapisane kot Petsch. V urbarju deželno knežjih gospostev Svibno, Kamnik, Kranj in Postojna so Peče leta 1420 pod imenom Petsch omenjene v zvezi z zaselkom Žabše (*Sabischach*; Žabše so bile tisti del današnjih Kandrš, ki jih poznamo pod imenom Trata). Do leta 1500 so znani še dokumenti, v katerih so Peče zapisane kot Petz, (... zu Petz in Morawtzer pharr ...) in Pettsch (... zu Pettsch ... in Morawtscher pharr ...), leta 1444, Petshchach in Petschach (... decima in Petschach plebis Moräitsch ...) leta 1497.

Peče so dobile ime po pečinah, skalnatih stenah, pod katerimi leži vas. Danes so stene sicer poraščene z gozdom. Beseda peč je staro občno ime za veliko, živo skalo, skalnato steno. Pečani so prebivalci ob skalnati steni ali pod njo (Snoj, 2009).

Prvi zapis imena Peče v letu 1238 kaže na to, da je bilo ime znano že mnogo prej, morda že v prvem tisočletju. Zagotovo so za peški kamen vedeli že Kelti, kar potrjuje izpoved Tita (Titus) Strmljana, ko je junija leta 1928 med izkopavanjem keltskega groba na Lestini nad Vačami prisotnemu novinarju časopisa Jutro, dejal: »... smo že udarili na pokrov, na veliko kamenito ploščo, ki ni od tod; ampak je prenešena iz Peč v Moravški dolini. Kelti so bili hudimano močni, ker so tako daleč nosili skale za grobišča svojih rajnikih. Naši pradavniki so živeli večinoma ob sirovem mesu, tu pa daje moč.« (Jutro, 9. 1928, št. 129, str. 5).

Tit Strmljan (1861--1943) je bil kmet in zelo dejaven starinokop. Kot ljudski živinozdravnik je zdravil živino daleč naokoli in je zelo dobro poznal Peče in okoliške vasi, poznal je tudi peški kamen. Tit Strmljan in njegovi pomočniki so na Lestini leta 1927 izkopali tudi znameniti bronasti kipec keltskega bojvnika, najlepši primerek kipca te vrste železne dobe, hrani ga Narodni muzej v Ljubljani.

Kako so Kelti imenovali prostor današnjih Peč ne vemo, vsekakor pa so ta prostor poznali zaradi kamna. *Besedilo: Bogomil Brvar*

Viri

Gestrin, Ferdo. (1991). **Vaška naselja v domžalski občini v srednjem veku.** Zgodovinski časopis, 45, 1991, št. 1, str. 25-31.

Günther, Bernhard. (2006). **Documenta patriarchalia res gestas slovenicas illustrantia: listine oglejskih patriarhov za slovensko ozemlje in listine samostanov v Stični in Gornjem Gradu (12230-1251).** Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

SHT – Slovenska historična topografija. Dostopno na: **SHT – Slovenska historična topografija** (zrc-sazu.si).

Kos, Franc. (1928). **Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. Peta knjiga (1201-1246).** Ljubljana: Leonova družba.

Pfajfar, Franc. (1938). **Velesovo. Zgodovinski in cerkveni opis. Župna cerkev v Velesovem.** Tisk misijonske tiskarne Domžale-Groblje.

Snoj, Marko. (2009). **Etimološki slovar slovenskih zemljepisnih imen.** Ljubljana: Založba Modrijan in Založba ZRC.

Stražar, Stane. (1979). **Moravska dolina.** Moravče: Odbor za izdajo knjige Moravska dolina pri krajevnih skupnosti Moravče, Peče, Velika vas in Vrhpolje-Zalog.

Wahrig, Gerhard. (1996). **Deutsches Wörterbuch.** München: Bertelsmann Lexikon Verlag.

Pravilna raba fitofarmaceutskih sredstev in varovanje čebel

Ob uporabi fitofarmaceutskih sredstev (v nadaljevanju FFS) je čebelam in drugim koristnim organizmom potrebno nameniti posebno pozornost, saj imajo le-ti pri kmetijski pridelavi velik pomen.

Zaradi navedenega Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Čebelarska zveza Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije tudi letos pripravljajo vsakoletne aktivnosti obveščanja in ozaveščanja uporabnikov, o pomenu pravilne rabe FFS. Cilj aktivnosti je tudi zmanjšanje tveganj za zdravje ljudi in okolje.

Da bi se kmetijski pridelovalci čim bolj približali cilju zmanjševanja tveganj za zdravje ljudi in okolje, so danes v ospredju okolju prijaznejše tehnologije varstva rastlin, celovito ravnanje s kmetijskimi rastlinami in uporaba metod varstva rastlin z nizkim tveganjem. To pomeni, da FFS uporabimo šele takrat, ko smo izkoristili vse druge nekemične metode

**Opozorilni znak
»Nevarno za čebele«**

varstva rastlin oziroma uporabimo čim bolj specifična in učinkovita FFS glede na namen uporabe, z malo neželenih učinkov na čebele in druge koristne organizme oz. jih FFS, ki predstavljajo tveganje za čebele in druge opraševalce, so označena z grafičnim opozorilnim znakom »Nevarno za čebele«. Pri uporabi tovrstnih sredstev imajo uporabniki v zvezi z varstvom čebel določene obveznosti:

- cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja s FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo,
- uporaba sistemskih FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, je prepovedana v času cvetenja gojenih rastlin,
- uporaba kontaktnih FFS, ki so označena kot čebelam nevarna, je v času cvetenja gojenih rastlin dovoljena le v nočnem času od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom, razen če je na etiketi in navodilu za uporabo navedeno, da je uporaba takega sredstva v celoti prepovedana v času cvetenja,
- pri uporabi FFS, ki so nevarna za čebele, mora uporabnik tretiranje izvajati na način, da se prepreči zanašanje na sosednje površine s cvetočimi rastlinami,
- škropilno brozgo pripravimo na mestih, kjer morebitno razlitje ne more doseči vodnih virov,
- pozornost je treba nameniti tudi ravnanju z odpadno embalažo, čiščenju naprav za nanašanje FFS ter uporabo semena tretiranega s FFS.

Prav tako je potrebno biti pozoren tudi na morebitne druge omejitve uporabe in opozorila, ki so navedena na etiketi FFS, zato je vedno potrebno dosledno prebrati navodila za uporabo.

S pravilno rabo FFS bomo pripomogli k varovanju zdravja ljudi in okolja, vključno s čebelami in drugimi koristnimi organizmi, ki so eden izmed kazalcev čistosti okolja.

Na spletni strani Uprave lahko dostopate do vseh pomembnih informacij v zvezi z rabo fitofarmaceutskih sredstev v Republiki Sloveniji, kot tudi do seznama FFS, nevarnih za čebele.

http://spletni2.furs.gov.si/FFS/REGSR/FFS_SeznL.asp

https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/FFS/Brosure/brosura_varna_raba_FFS_2021.pdf

Foto: unsplash.com (Wolfgang Hasselman)

S fotografijo prepoznavnost Serjuč na mednarodni ravni

BESEDILO: ANA VOJSKIČ, FOTOGRAFIJA: RADENKO MALIČ

Predstavljamo vam fotografijo, ki je bila zmagovalka v foto natečaju »Občutite gozdove, izkusite PEFC!« pri slovenskem PEFC – Zavodu za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.

PEFC je največja svetovna organizacija za certifikacijo gozdov. Program za potrjevanje certificiranja gozdov (PEFC) je mednarodna neprofitna, nevladna organizacija, ki si prizadeva za spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Sistem PEFC je najprimernejši za male lastnike gozdov in je prilagojen slovenskim razmeram.

Prvih 5 fotografij se je kasneje uvrstilo na mednarodni natečaj »Experience forest«, kjer je sodelovalo 11 držav s skupaj 5 000 fotografijami in se potegovalo za nagrado PEFC za fotografa leta 2021.

Edina izbrana fotografija izmed 5-ih slovenskih je bila fotografija Radenka Maliča iz Zagorja ob Savi, ki se je uvrstila med 12 finalistov z vsega sveta. Fotografija je bila posneta v gozdu, v Serjučah (Moravče), njen naslov pa je »The carpet of moss« oz Preproga mahu.

Tako sliko opisuje fotograf: »Slika je nastala med sprehajanjem po gozdu, kjer je bila prisotna samo »tišina« dreves in žvrgolenje ptic. Na splošno je bilo tisto področje temno, skozi krošnje dreves ni pronicalo veliko svetlobe. Zato je bil prizor, ki sem ga zagledal, toliko bolj navdušujoč. Podrto drevo, prekrito z zelenim mahom, na katerega sije sonce. Enostavno sem moral narediti fotografijo. Ponosen

sem, da sem bil del zgodbe, ki jo ustvarja PEFC, saj so gozdovi »pljuča« našega planeta, brez tega ne moremo imeti kakovostnega življenja. Zato je prav, da se prikaže dobre in slabe strani gozdov in s pomočjo organizacij kot je PEFC skupaj skrbimo za ohranitev zdravih gozdov za bodoče generacije.«

Fotografija predstavlja enega izmed bistev zavoda PEFC, s čimer se je strinjala tudi njihova strokovna žirija in uvrstila fotografijo na tretje mesto njihovega natečaja. S tem se je fotografija uvrstila tudi na njihov koledar za leto 2022, na mednarodni ravni in krasi mesec marec.

Moč cvetja, moč barv

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: VRTNARIJA KOCJANČIČ

hortenzije, spomladanske astre, dišeče potonike itd. Najbolje je, da si vzamete čas in obiščete katero izmed vrtnarij. Povsod bodo veseli vašega obiska in vam prijazno svetovali.

Če pa vrta nimate, nič zato. Kupite ustrezno korito, vanj zasadite sončne ali senčne cvetlice in ga postavite na vidno mesto na okno, balkon ali teraso. Izbira cvetlic je raznolika, tako med sortami kot barvami. Za izredno sončne lege priporočam solenije, t.j. sončna begonija. S svojimi intenzivni barvami in nezahtevno nego bo vsakomur dvignila razpoloženje. Če imate senco, pa priporočam gomoljne begonije ali pa navadne vodenke. Prepričana sem, da

Ali ste vedeli, da cvetje blagodejno vpliva na naše zdravje in počutje? Znanstvene raziskave kažejo, da cvetje dviguje raven razpoloženja in vpliva na nas tako, da izboljšuje našo učinkovitost na delovnem mestu in doma. S tem pa zvišujemo svojo vitalnost in energijo. Vpliv zelenja in cvetenja ima svojo moč, vpliv barv pa svojo.

bo pogled nanje vsakemu polepša dan. Vsekakor pa je izbira cvetlic precejšnja, če ne drugega je v vrtnarijah prijetno "napasti" svoje oči. Letošnje leto je še posebej namenjeno našim čebelam, saj je bil 26. marec vseslovenski dan zasajanja medovitih rastlin. Če tega še nismo storili, lahko to naredimo sedaj. Kupimo eno izmed medovitih rastlin in jo zasadimo na vrt. Čebele nam bodo hvaležne.

Delo z rastlinami proti stresu

Znašli smo se v času, ko je vedno bolj pomembno, da poskrbimo vsak zase in za svojo antistresno terapijo. Odklopimo se od "virtualnega" sveta in se naučimo svežega zraka na vrtu. Za pozitiven učinek ne potrebujemo veliko. Dovolj je eno samo okensko korito, v katerem nas bodo celo poletje razveseljevale cvetoče enoletnice. Če imamo vrt, pa si vanj zasadimo takšne cvetlice, ki jih bomo lahko rezali in bodo naše domove krasile tudi v vazah. Med te spadajo raznobarvne cinije, navihani zajčki, rumene sončnice, vijolične gomphrene, "kepaste"

S tem kuponom ob nakupu prejmete 10 % popusta.

Vrtnarija Kocjančič

BALKONSKO CVETJE / TRAJNICE IN DIŠAVNICE / SADIKE ZELENJAVE
DOMAČA VZGOJA

Senožeti – Dol pri Ljubljani, ob glavni cesti

Od ponedeljka do petka od 9.00 do 18.00. Ob sobotah od 8.00 do 13.00.

Za več informacij nas pokličite: **040 194 463**

Odprto od 22. aprila 2022 dalje

»Ko roža zasije, tudi vrt zasije.«

Skupaj bomo posrbeli za varen in kakovosten nakup. Vabljeni!

Moč barv

Bela barva cvetov nam še posebej godijo v dnevih, ko si želimo miru in počitka, pogled na belo cvetje nam zbistri misli in nas razvedri.

Rumena je spodbudna in živahna barva, krepi našo bistrumnost, povečuje razsodnost, utrjuje samozavest in nam vliva optimizem.

Oranžna nas polni s pozitivno energijo in z močjo. Pravijo, da sprošča čustva, celi in zdravi.

Rdeča barva v nas prebujata čustva in nas spominja na ljubezen, roza pa nas spominja na mladost in nas s tem pomlajuje.

Vijolična barva stimulira ustvarjalnost, intuicijo in razmišljanje.

Modri cvetovi zmanjšujejo stres in skrbi.

Zelena pa je barva narave, ki na vse nas deluje pomirjujoče.

Poleg vsega napisanega pa je tudi delo z zemljo zelo zdravilno. Mikroorganizmi v njej namreč povzročijo proizvodnjo "hormona sreče" v našem telesu. Pozitivnih učinkov cvetja je kar nekaj, zato le brž na svojo rožno gredico, da razvedrite sebe in svoje bližnje.

Je že res tako, da v naši vasi je naša nova slavljenska.

Otrok nedolgo nazaj si še bila, a v naslednjih dneh,

Lahkotno in veselo v petdeseta boš vstopila.

Abraham te bo obiskal, zato močno objemi ga in smejala bosta se oba.

Naj pa njegovim napotkom in željam se pridružimo tudi sosede,

Da še dolgo srečna in zdrava na vasi bi ostala in

Abrahamov naslednji obisk spet med nami bi dočkala.

V pričakovanju
Abrahama

Jolanda

V
v
reš

ČEBELARSKO DRUŠTVO MORAVČE

v sodelovanju s

ČEBELARSKO ZVEZO SLOVENIJE

vabi na

DAN ODPRTIH VRAT,

ki bo v petek, 22. 4. 2022, od 9. do 12. ure
v Čebelarskem domu v Zalogo 25 a.

Vljudno vabljeni!

Vohalne vaje in še kaj

BESEDILO: Darja Muhič, mag. farm.

Postcovidni sindrom – nič več tako tuje zveneči izraz. Prav nasprotno. Večinoma zdaj že vemo, da ti dve besedi označujeta stanje po sicer preboleli okužbi z virusom COVID-19, ko pri nekaterih posameznikih simptomi, značilni zanjo, trajajo dlje. A koliko dlje in kateri simptomi, sta vprašanji, na kateri si želimo odgovora, da bi se prepričali, da skrb ni potrebna. Po do sedaj znanih podatkih se razširjenost postcovidnega sindroma giblje med 10 in 50 odstotki, najpogosteje opaženi simptomi pa so: neobičajna utrujenost, hitra zadihanost, kašelj, mišično-skeletne bolečine, glavobol, izguba voaha ali okusa.

Neobičajna utrujenost je lahko prisotna še tedne po preboleli okužbi, vendar se sama od sebe izboljšuje in ne pomeni poslabšanja bolezni. Telesu lahko pomagamo pri hitrejšem okrevanju tako, da naredimo načrt dnevne in tedenske dejavnosti, iz katerega izključimo vse dejavnosti, ki niso nujne oziroma potrebne in nam jemljejo veliko energije. Obsežnejša in napornejša opravila razdelimo na več manjših ter jih razporedimo preko dneva. Vmes načrtujemo daljše odmore. Nalogam določimo prioritete. Za pomoč prosimo družinske člane ali prijatelje.

Zadihanost lahko opažamo že pri vsakodnevnih aktivnostih, kar nam lahko povzroča tesnobne občutke in zaskrbljenost, kaj se dogaja z našim zdravjem. V večini primerov lahko tudi za ta simptom rečemo, da ni nevaren in je prehoden, a morda nam bo nakup pulznega oksimetra vseeno v pomoč pri oceni, kdaj bi bil kljub vsemu potreben zdravniški pregled. S pulznim oksimetrom lahko namreč na zelo enostaven

način izmerimo nasičenost krvi s kisikom. V kolikor je ta nižja od 96 odstotkov, se obrnemo na našega osebnega zdravnika. Enako storimo tudi, kadar je zadihanost res huda in zaradi nje ne zmoremo niti običajnega navora, kot je hoja po stopnicah ali hitra hoja.

Zelo moteč je lahko kašelj, predvsem, če je ta izrazito suh. Za njegovo blaženje imamo na voljo široko paleto sredstev, s katerimi si lahko pomagamo. Ob obisku lekarne nujno povemo, katere vrste kašelj nas muči in farmacevt nam bo svetoval najprimernejšo terapijo. Pulmologi pravijo, da lahko kašelj vztraja tudi več mesecev, ne da bi bilo to nevarno in da se naša pljuča tudi po prebolevanju težjih covidnih pljučnic sčasoma lepo opomorejo.

Podobno kot za kašelj velja za glavobol in mišično-skeletne bolečine. Tudi za te se v lekarni s pomočjo strokovnega nasveta lahko oskrbite z lepo paleto zdravil brez recepta.

Sedaj pa k zadnjemu in morda

**LEKARNIŠKA
PODRUŽNICA MORAVČE**
TRG SVOBODE 2, 1251 MORAVČE
WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS

PONEDELJEK 12.00-19.00
TOREK 7.30-14.00
SREDA 13.00-19.00
ČETRTEK 7.30-14.00
PETEK 7.30-14.00
PRVA SOBOTA V MESECU 8.00-12.00

(01) 777 02 45

LEKARNA.MORAVCE@MESTNELEKARNE.SI

tudi najnenavadnejšemu, a zelo tipičnemu covid simptomu – izgubi voha. Če imate alergije, ste morda samo zamahnili z roko: "Ah to ni nič nenavadnega, to poznam že iz časov pred COVID-om!" Pa vendar je marsikoga kot strela z jasnega doletelo nekaj, za kar sploh ni vedel, da obstaja in je tako zelo moteče – anozmija oziroma izguba voha. Simptom pri dveh tretjinah bolnikov običajno izzveni, še preden je ponoven izvid testiranja negativen. 80 odstotkom bolnikov pa se vonj povrne v 25 dneh. Simptom bo verjetno vztrajal dlje pri tistih, ki imajo voh že sicer manj razvit ali imajo izrazito zamašen nos ter pri tistih, ki so imeli s PCR metodo potrjeno prisotnost virusa več kot 3 tedne. 20 odstotkov posameznikov z blago do zmerno boleznijo pa ima lahko težave še leto ali več po potrjeni okužbi.

V strokovnih krogih še ni izoblikovane enotne strategije pomoči tistim z dolgotrajnejšimi težavami, a raziskave kažejo, da izmed štirih možnih

pristopov – zdravila, kirurški poseg, akupunktura in vohalne vaje, slednje izstopajo po svoji učinkovitosti in varnosti. Vohalne vaje so preproste vaje, ki temeljijo na vohanju štirih med seboj različnih vonjav. Dvakrat na dan po 5 minut vohamo štiri različne vonjave ter jih poskušamo ločiti med seboj. Pri tem si zapisujemo dnevnik opazanj. Uporabimo lahko na primer klinčke, vrtnice, limono, evkaliptus, mleto kavo, parfum ... Izbrane štiri vonjave je potrebno vsakih 12 tednov zamenjati z novim setom štirih vonjav ter vaje ponavljati do izboljšanja težav.

Ob zaključku lahko strnemo: kadar se spopadamo s postcovidnim sindromom, je večina skrbi odveč. Zelo prav nam bodo prišla razumna pričakovanja, potrpežljivost, upoštevanje nasvetov glede vedanja, ki lahko pospeši okrevanje ter dober lekarniški nasvet glede lajšanja simptomov.

Javni razpisi za dodeljevanje premostitvenih posojil Slovenskega regionalnega razvojnega sklada

Slovenski regionalno razvojni sklad (Sklad) je v Uradnem listu št. 38/2022 z dne 18. 3. 2022 objavil **tri nove javne razpise za dodeljevanje premostitvenih posojil:**

- Javni razpis za pred-financiranje projektov v kmetijstvu in gozdarstvu – A-PF (2.000.000 €)
- Javni razpis za pred-financiranje projektov gospodarskih subjektov – B-PF in (2.000.000 €)
- Javni razpis za pred-financiranje projektov javnih organizacij ter neprofitnih zasebnih organizacij – C/D – PF (4.000.000 €).

Vlagatelji morajo imeti podpisano pogodbo ali odločbo o sofinanciranju projekta z nepovratnimi sredstvi, ki jih bo premoščal po teh razpisih. Posojilo vlagatelj vrača sproti, ob prejemu nepovratnih sredstev, vendar najkasneje v roku 3 let. Višina zaprosenih sredstev:

- A – PF: od 5.000 € do 250.000 € oz. do 450.000 € (v primeru, da vlagatelj pri Skladu hkrati zaprosajo oz. imajo odobreno dolgoročno investicijsko posojilo za izvedbo vsaj 30 % upravičenega istega projekta).

- B – PF: od 5.000 € do 150.000 € oz. do 300.000 € (za vlagatelje z bonitetno oceno enako ali višjo kot 8 ter vrednostjo kazalnika vlagatelja neto dolg na EBITDA-2 največ 5,00).

- C/D – PF: od 5.000 € do 100.000 € (za neprofitne zasebne organizacije) oz. do 150.000 € za javne organizacije.

Prednosti Skladovega »pred-financiranja«:

- **Odprti rok do 31. 12. 2022**
- **Elektronska oddaja vloge**
- **Elektronsko dopolnjevanje vloge**
- **Hitra obdelava vlog**
- **Enostavni pogoji zavarovanja posojila**
- **Svetovanje**

Še vedno je možno do 30. 5. 2022 oddati vloge na **Javni razpis za obratna sredstva – odprava posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu v 2021 - A1.**

Vabimo vas k ogledu Skladovih razpisov in oddaji vlog v aplikaciji eRsklad www.r-sklad.si. Z veseljem vam bomo tudi svetovali, vaša vprašanja lahko pošljete na info@srrs.si.

Informacije o Skladovih razpisih in napovedi objav novih razpisov lahko najdete tudi na naši spletni strani www.srrs.si.

Slovenski regionalno razvojni sklad, Škrabčev trg 9a, 1310 Ribnica, T 01 836 19 53, www.srrs.si

Ali je vaša kurilna naprava vpisana v EviDim?

BESEDILO: FRANC DOBRAVEC, dimnikarski mojster

Ne čakajte, da zgori v vašem dimniku in vam bo to vprašanje postavil kdo drug kot dimnikar.

Aplikacija EviDim je evidenca, ki jo vodi in upravlja Ministrstvo za okolje in prostor in med drugimi podatki, vsebuje ta evidenca podatke o malih kurilnih napravah in dimnikarskih storitvah ter izdanimi zapisniki. Dostop do evidenc EviDim ima Ministrstvo, upravne enote in pristojni inšpektorati. Podatki iz evidenc se hranijo 15 let, nato se arhivirajo.

Dimnikarska družba vsako malo kurilno napravo vpiše v evidenco. Vpis nove male kurilne naprave, se izvede ob prvem pregledu male kurilne naprave.

Dimnikar poleg računa izda tudi zapisnik o opravljenih dimnikarskih storitvah na vaši kurilni napravi. V zapisnik se vpišejo podatki o vaši mali kurilni napravi in podatki o izvedenih dimnikarskih storitvah ter morebitnih ugotovljenih pomanjkljivostih, pri izvedbi pregleda ali meritve na mali kurilni napravi. Dimnikarska družba najkasneje v 30 dneh od opravljene dimnikarske storitve vpiše dimnikarske storitve v evidenco EviDim.

Dimniški požari se dogajajo, so resničnost, ki se ji ne moremo izogniti. Ne smemo jih jemati kot uspešne intervencije prostovoljnih gasilcev. Pri vsaki intervenciji obstaja neposredna nevarnost za življenje ljudi in premoženja večje vrednosti, tako tistih ki se jih rešuje, kot tistih ki jih rešujejo.

Najpogosteje se dimniški požar zgodi, ko se visoke temperature, ki se sproščajo ob gorenju saj v jedru dimnika, prenesejo na zunanje stene dimnika. Pri klasično zidanih dimnikih se z dolgoletno uporabo pojavi iztrošenost materialov, tako malte kot vezivnega elementa, kot same opeke, prisotne pa so tudi razpoke na samem dimniku. Visoke temperature ob gorenju saj v dimniku povzročajo tudi raztezanje materialov, posledično se povečajo tudi

razpoke na zunanjih stenah dimnikov. Če pa so v neposredni bližini prisotni gorljivi materiali, je v takšnih pogojih nastanek požara neizbežen.

Dimniški požari se ne dogajajo samo na starih in iztrošenih dimnikih, ampak se dogajajo tudi na novih dimnikih. Pri vsakem dimniškem požaru se lahko postavi pod vprašaj:

Ali je bila kurilna naprava in z njo povezan odvod dimnih plinov pregledana ?

Ali je bila kurilna naprava in z njo povezan odvod dimnih plinov takšna:

- da pri normalni uporabi ni nevarnosti za požar.
- da pri normalni uporabi ni nevarnosti za zastrupitev z ogljikovim monoksidom, nastalim pri zgorevanju goriv.
- da pri normalni uporabi malih kurilnih naprav druge emisije snovi z dimnimi plini v zrak ne presegajo mejnih vrednost.

• da so z vidika izpolnjevanja osnovnih zahtev in neoporečnega obratovanja naprave pravilno vgrajene ter zagotavljajo neoporečno obratovanje.

Žal se veliko požarov zgodi na nepregledanih in neočiščenih kurilnih napravah in z njimi povezanim odvodi dimnih plinov, kar pomeni, da na takšnih napravah dimnikarska družba ni opravljala dimnikarskih storitev in takšne kurilne naprave tudi niso vpisane v evidenco EviDim, za kar bi lahko rekli, da takšne kurilne naprave niso bile registrirane, če jih primerjamo z avtomobili. Avto, ki ni registriran, se ne sme voziti po cestah. Kurilna naprava, ki ni registrirana, se ne sme uporabljati. A kaj ko kurilna naprava ni avto. Lahko je le en kaminček, ki ga je vgradil samograditelj in po možnosti priključil na kovinski dimnik, ta pa je mimo parketa, omar in lesenega ostrešja uspešno odvajal dimne pline na prosto. Toda kaj kmalu je ta kovinski dimnik zažarel, zelo se je segrela notranja kovinska cev, segrela se je izolacija in posledično tudi zunanja kovinska cev. Verjetno ni potrebno razlagati, kaj se je zgodilo s parketom, omaro, ostrešjem in na koncu s hišo.

In spet smo na začetku: **Ali je vaša kurilna naprava vpisana v EviDim ?**

**DOBRAVEC DIMNIKARSTVO
DOBRDIM D.O.O.**

Sitarjevška cesta 47a

1270 LITIJA

Telefon: (01) 899-53-50

GSM: (041) 690-606

e-mail naslov:

dobravec.franc@gmail.com

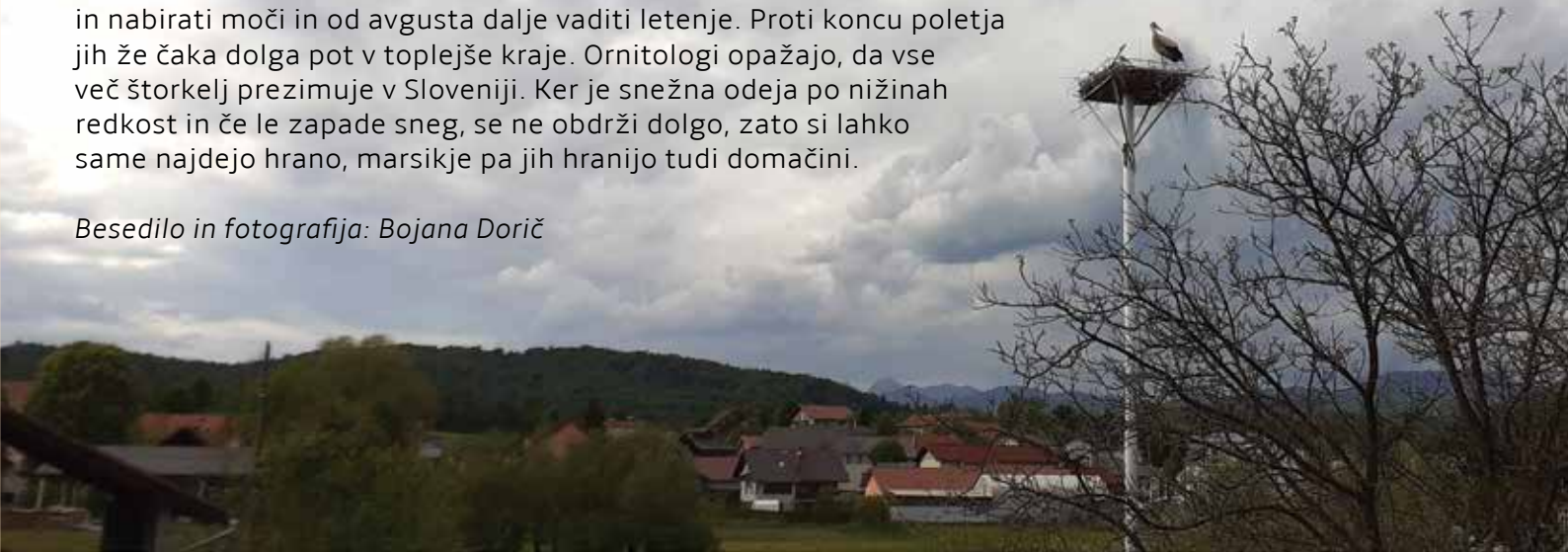

Štrk in štoklja sta se vrnila v Moravško dolino

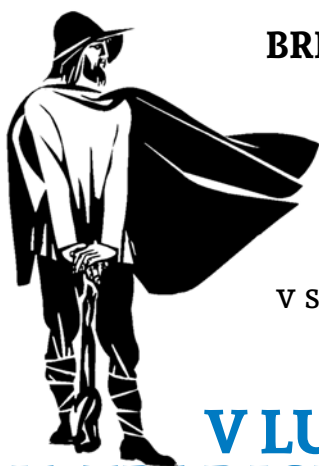
»**V**rnila se je bela štoklja!« Vsi, ki hodimo mimo kmetije Pr Pekovc, s pogledom iščemo štoklje, ki gnezdiijo v njihovem gnezdišču. Zdi se nam, da pogled nanje polepša dan. Letos se je štrk, ki pride pred samico, vrnil kasneje kot lani. Noči so bile še v aprilu hladne in tudi dnevi so le počasi postajali toplejši, zato se jim ni mudilo poleteti iz toplih krajev.

Mimoidoči smo lahko najprej opazovali štrka, ki je urejal gnezdo visoko na podstavku. Pod gnezdom se je nabralo polno vejic, mokrega mahu in drugega odpadlega materiala, ki ga je vsak dan nadomeščal z novim. Kmalu se mu je pridružila štoklja, ki bo v gnezdo znesla jajčka. Samica običajno znese do štiri jajca. Pr Pekovc sta se v času, ko imajo gnezdišče, izvalila v enem letu eden ali dva mladiča. Mladički bodo morali hitro rasti in nabirati moči in od avgusta dalje vaditi letenje. Proti koncu poletja jih že čaka dolga pot v toplejše kraje. Ornitologi opažajo, da vse več štokelj prezimuje v Sloveniji. Ker je snežna odeja po nižinah redkost in če le zapade sneg, se ne obdrži dolgo, zato si lahko same najdejo hrano, marsikje pa jih hranijo tudi domačini.

Besedilo in fotografija: Bojana Dorič

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO BRDO-LUKOVICA

vabi

v sredo, 27. 4. 2022
8.00–15.00

V LUKOVICO NA TRADICIONALNI PEREGRINOV SEJEM

Gostja sejma Miša Pušenjak s predavanjem o zelenjadarstvu, ki bo ob 11.00 v dvorani.

Vabimo proizvajalce in pridelovalce, da svoje izdelke in pridelke ponudijo na sejmu v Lukovici.

Vljudno vabljeni!

Tompara

Terensko čiščenje z vodno paro do 155°C

Nudimo:

- Barvanje streh
- Impregnacija površin
- Čiščenje:
 - streh
 - fasad
 - tlakovcev
 - betonskih površin
 - kamnitih površin

Poiščite nas na Facebooku: [/tompara.si](https://www.facebook.com/tompara.si)

✉ info.tompara@gmail.com

☎ 040 950 480

Tomaž Urbanija s.p. Vinje pri Moravčah 6a, 1251 Moravče

Pomladanski izlet v Opatijo

BESEDILO: BORIS BIZJAK, FOTOGRAFIJE: MIMI MIKLAVČIČ

Društvo Lipa Domžale, Univerza za tretje življenjsko obdobje, je organiziralo štiridnevni izlet v Opatijo od 10. 3. do 14. 3. 2022 z ogledom nekaterih bližnjih krajev. Po vseh omejitvah zaradi epidemije se je prav prilegel nekajdnevni potep, kjer smo imeli možnost druženja in raziskovanja novih krajev.

Ker število udeležencev ni zadostovalo, da bi napolnili avtobus, sta se nam pridružili še skupini upokoјencev iz Radencev in Brežic. Načrtovani odhod v zgodnjih jutranjih urah je bil prestavljen v pozne dopoldanske ure. Toda v nadaljevanju je vse potekalo tako, kot si lahko le drzneš želeli in smo kmalu pozabili na začetne dogodivščine, iz katerih smo se kasneje le malo »pohecali«.

Bakar

Peljali smo po avtocesti proti Zagrebu, preko Gorskega Kotorja do Bakarskega zaliva in mesta Bakar. Spominjam se potovanja po jadranski magistrali v času bivše domovine v poletni vročini, s kolono vozil, ki se je počasi premikala. Bilo je dovolj časa, da sem si lahko ogledal zaliv, pristaniške žerjave in tovarne ladje, industrijske objekte. Vse je bilo sivo in zaprašeno in za nameček se je kraj dušil z jedkim dimom koksarne.

Sedaj je vse drugače. Umazana industrija se je umaknila, koksarne ni več. Kar je še preostalih industrijskih stavb, ne delujejo več vsiljivo. Na pomolu so nas sprejeli člani Turističnega društva Bakar: predsednica in starejše gospe v oblekah meščanske noše ter mestna straža v uniformah. Bogato so nas pogostili s svojimi tradicionalnimi dobrotami – »delicijami«, značilnimi za bogato zgodovino Bakra, kot so: bakarska torta, paškote, domači likerji. Poizkusili pa smo tudi znamenito penino Bakarska vodica. Na izbiro so bili tudi turistični prospekti, zemljevidi, brošure z zgodovino zaliva in recepti jedi. Zelo se trudijo in prizadevajo za razvoj turizma. Nekaj desetletij prizadevanj za turistični razvoj počasi spreminja vtis Bakarskega zaliva. Sedaj se mesto Bakar kaže kot mestece srednjeveške zasnove, ki je kot amfiteater razvrščeno na pobočju ob zalivu, tako kot so že v rimskih časih zasnovali naselbino Volcera. Nekoč je bil Bakar največje mesto na Hrvaškem. Habsburško obdobje z Marijo Terezijo pa je dalo mestu še večjo veljavo z vlogo upravnega središča, z razvojem pristanišča in ladjedelnice, s pomorsko šolo, s spodbujanjem trgovanja, ribištva in vinogradništva. Glavna mestna cerkev s katakombami in kripto je bila med največjimi na Hrvaškem. Na obhodu smo si ogledali še Turško hišo, Rimsko hišo, Frankopanski kaštel, stavbo pomorske šole, ruševine Mornarske hiše in tudi lepo urejeno območje izvirov izvrstne pitne vode in nadstrešnico – mestno pralnico imenovano Perilo. Pralnica je bila prostor, kjer je perica dobila vse najnovejše novice, pa še perilo je bilo ročno oprano. Ni mi pa povsem razumljivo, zakaj so tako poimenovali Mornarsko hišo, saj so v njej stanovale ženske in dekleta, mornarji pa so pluli po morjih na ladjah in prihajali v mornarsko hišo le na obisk.

Opatija

Oltar v cerkvi sv. Jakoba v Opatiji

Park v Opatiji

Pozno popoldne smo prispeli v naš hotel Istra (3*). Hotel je v ožjem centru, je prenovljen, hrana okusna, raznovrstna strežba korektna. Čutiti je, da si prizadevajo.

Drugi dan je bil namenjen vodenemu ogledu znamenitosti Opatije, samostojnemu pohajkovanju ali kopanju v bazenu. Naš hotel je 5 minut hoje oddaljen od samostana sv. Jakova iz leta 1453, ki je dal kraju tudi ime Opatija, kasneje pa je kraj dobil tudi vzdevke kot so: kraljica Jadrana, Kvarnerja, klimatsko zdravilišče ...

Sprehodili smo se po obalni sprehajalni poti Lungo mare, po aleji slavnih hrvaških oseb, ki imajo v tlaku pločnika svojo marmornato zvezdo, mimo mogočnih hotelskih palač do parka in vile Angelina, ki jo je leta 1844 zgradil bogat reški trgovec Ignazio Scarpa za svojo ljubljeno ženo Angelino, po kateri so poimenovali stavbo in park. Ta veličastna stavba pomeni začetek opatijskega turizma. V desetletjih,

ki so sledila, pa se je začela gradnja razkošnih hotelov in neustavljivi razvoj kraja, ki ga je vzpodbujala železniška povezava z Dunajem.

Danes je Opatija v novi turistični sezoni, obdobje korone kot da je pozabljeno, vsi parki in vse cvetlične gredice so polni barvitega cvetja, vsepovsod se bohotijo cvetoči grmički rožmarina, brogovit, kamelij, jasminov pa tudi cvetočih dreves mandeljnov, sliv, mimoz, magnolij.

Prijetno pomladansko vreme in čudoviti razgledi vabijo k oddihu in postanku za kavico.

Kastav

Tretji dan je bilo na izbiro: izlet do romarskega kraja Trsat, Reke in mesteca Kastav ali svobodno pohajkovanje. Najprej smo se napotili v Kastav, majhno utrjeno mestece na pobočju nad Kvarnerskim zalivom. Hiše so zgoščeno razporejene za mestnim obzidjem. Ogledali smo si mestno Ložo ter vaški trg z vodno cisterno – šterno. Na trgu je tudi nevpadljivo gostišče Kukuriku, v katerem so se nedavno sestajali aktualni hrvaški politiki. Nadaljevali smo z ogledom ruševine nedokončane bazilike imenovane Crekvina. Cerkev so gradili jezuiti leta 1571 in naj bi bila največja na območju Jadrana, sprejela naj bi 3000 vernikov. Gradnja je zastala in je sedaj v stanju mogočne ruševine. Mesto je bilo v hrvaški zgodovini izjemnega pomena, saj ga je bilo kot močno utrdbo nemogoče osvojiti. V njem se je ves čas dogajal močan politični in kulturni razvoj. Danes je mesto Kastav turistični biser in mi smo uživali tako v ogledu mesta kot tudi v prečudovitem razgledu celotnega Kvarnerskega zaliva in otokov.

Kastav

Trsat

Trsat

Reka

Sledil je ogled Trsata, pomembne utrjene naselbine nad Reko. Ogledali smo si romarsko središče in utrdbo, ki je bila zgrajena že v času Ilirov in Rimljanov in tekom burne zgodovine večkrat preurejena in dograjena. Iz Reke vodi do Trsata 561 romarskih stopnic. Tudi tu je imel pri gradnji vmes svoje prste sam vrag. Dovolil je gradnjo stopnišča samo s pogojem, da bo prvi romar njegov. Pa so prvega napotili po stopnicah kozla. Danes težava ostaja, ker se stopnic ne da točno prešteti. Po njih se spustiš do starega dela

mesta v 20 minutah, za navzgor pa je zelo različno, odvisno tudi od načina hoje: ali peš ali pa po kolenih. Mi smo se do Reke rajši peljali in se na poti ustavili še v Matuljah v gostilni Mala riba na domačih testeninah z omako iz kozic in sladico.

Reka

Reka je tretje največje hrvaško mesto in pomembno upravno, kulturno, prometno, univerzitetno središče. Sprehodili smo se po pristaniškem nabrežju, mimo gledališča, mogočnih stavb bank in zavarovalnic, ter sedežev podjetij. Izstopa stavba uprave Jadrolinije; mogočna in lepo obnovljena zgradba iz avstro-ogrškega obdobja. Privezi ob pomolih so polni razkošnih jaht vseh velikosti. Nadaljevali smo s sprehodom po zgledno urejenem središču mesta in sprehajališču po ulici Korzo z mestno hišo in številnimi butičnimi trgovinami. Reka le bila leta 2020 evropska prestolnica kulture, kar je prispevalo k urejenosti mesta.

Zadnji dan je bil namenjen povratku domov preko Istre. Peljali smo skozi predor pod Učko in opazovali gradbišče še ene predorske cevi, ki bo omogočila dokončanje avtocest na območju Istre, imenovanih istrski ipsilon. Do zaključka manjka samo še spodnji krak avtocestne trase proti Opatiji in dokončanje predora.

Paladini in Pazin

V kraju Paladini ne daleč od Pazina smo obiskali gostišče Karlič tartufi. Gostišče je vzorno urejeno, sprejme lahko istočasno do tri avtobuse obiskovalcev. Sprejem je bil na profesionalnem nivoju. Predstavili so nam vse o vrstah tartufov, o nabiranju in o pomenu te kulinarične znamenitosti. Spoznali smo tudi njihove iskalce tartufov, dresirane pse. Še zanimivost: za iskanje tartufov so primerne vse pasme psov, ki jih posebej izurijo za ta namen. V prodajalni smo lahko izbirali med nekaj deset različnih kulinaričnih specialitet, namazov, slaščic in pijač. Zaključili smo s kosilom: tartufi na vse načine.

Hitro smo prispeli do Pazina, ki je v notranjosti Istre, na planoti ob 120 m globokem ponoru reke Pazinščice. Na robu globoke soteske reke stoji pazinski grad. Ob hudih deževjih se gladina reke v tesni kraški soteski ob gradu dvigne tudi za 70 m. Po ogledu gradu je sledil še zadnji prijeten dogodek, postanek ob kavici.

Preko mejnega prehoda Gračišče in mimo Hrastovelj smo se vrnili v Slovenijo polni vtisov in z novimi prijatelji in znanci iz avtobusa. Izlet nas je premaknil nazaj v smeri normalnega življenja po dve leti trajajočem turobnem covidnem obdobju. Omogočil nam je, da bomo lažje počakali do novih potepanj z Univerzo za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale, kjer je vedno prijetna družba.

**ZA DRUGAČNO DRUŽBO.
ZA DRUŽBO, ZA JUTRI.**

Spoštovane sokranjke in sokrajani,

Moravska dolina si zasluži poslanca v državnem zboru, ki bo končno nekaj naredil zanjo.

Moja in naša prva prioriteta je zdravje za vse, zato se bom zavzemal za:

- Vsi moramo imeti svojega osebnega zdravnika
- Dostopnost do prvega specialističnega pregleda v 30 dneh
- Ukinitvev dodatnega zavarovanja, zavarovalnice samo kujejo dobičke na naš račun
- Država oziroma ZZS mora prevzeti vse financiranje zdravljenja in rehabilitacije mali junakov, ki jim ga danes žal zavrača ob težko ozdravljivih boleznih in potem mi vsi skupaj zbiramo denar za njih.
- Prepoved dela zdravnikov istočasno v javnih zavodih in privatnih ordinacijah
- Ustrezno plačilo medicinskega osebja ob polni obremenjenosti

Zato pričakujem vaš glas, glas, ki se bo slišal v parlamentu.

Marko Skušek,
vaš kandidat za poslanca
na volitvah v Državni zbor

Naročnik: SD, Lavstikova ul. 15, 1000 Ljubljana

**VERJAMEM
N.Si**

Odločno naprej!

Kar se je leta govorilo, smo brez velikih besed naredili.

**Janez
Cigler Kralj**

Naročnik: N.Si

Tina Heferle

**Volilni okraj
Domžale 1**

lms
Lista Marjana Šarca

»Nisem dvolična. Sem iskrena. Na glas povem, kar je prav. Zagovarjam vrednote, zaradi katerih lahko vsakomur pogledam v oči. Tudi to je lahko politika. To je moja politika.«

Naročnik: LMS

Normalizacija. Rešitve. Razvoj.

SAB

**Pogumni.
Zanesljivi.**

Naročnik: SAB

OGLASNO SPOROČILO

NAŠA DEŽELA
Dr. Aleksandra Pivec

Vinko Letnar

Kandidat za poslanca Naše dežele v VO Domžale I, ki vključuje tudi občino Moravče, je Vinko Letnar, doma iz Vira pri Domžalah.

Po poklicu je magister poslovnih ved z več mednarodnimi licencami s področja ustreznega upravljanja digitalne preobrazbe.

Ima več kot 30 let delovnih izkušenj na različnih strokovnih področjih v gospodarstvu, finančnih institucijah in zdravstvu.

Vrednote, ki temeljijo na strokovnosti, dialogu (povezovanju) in zavračanju ekstremizma ter program stranke Naše dežele, so tiste, ki so ga prepričale, da se je prvič aktivno pridružil določeni politični stranki.

#Zaljudi

Dr. Aleksandra Pivec

ZA več veljave občinam ZA manj državne birokracije ZA čisto okolje

Potrebne so spremembe, o katerih odločate vi! V Državnem zboru potrebujemo glas poslanca, ki bi delal v dobro Moravske doline in njenih prebivalcev.

Zato sem posodil svoje ime za idejo o povezani Sloveniji, ki se ne bo več po nepotrebem delila. Še naprej pa ostajam neodvisen. Nisem član nobene stranke.

Edina stranka, ki ji služim, ste Vi – prebivalci naše lepe Moravske doline.

Dr. Milan Balažič
župan

NAROČNIK POVEŽIMO SLOVENIJO

LEGALIZACIJA

vseh vrst objektov zgrajenih pred 2005!

*Nov Gradbeni zakon (GZ-1) se začne uporabljati s 1. 6. 2022.

Legaliziramo različne vrste objektov:

- stanovanjske hiše,
- kmetijska gospodarska poslopja (hlevi, strojne lope ...),
- počitniške hiše oz. vikende,
- poslovne objekte in skladišča,
- gasilske, lovske in planinske domove.

Prednosti objekta po legalizaciji:

- poveča se njegova vrednost,
- lažja prodaja,
- možnost pridobivanja subvencij (Eko sklad ...),
- lažja pridobitev hipotekarnega kredita,
- zaustavitev inšpekcijskega postopka (preprečitev rušitve).

041 215 331
Slovenska cesta 10, Mengeš
www.arhcenter.si

projektiranje in svetovanje d.o.o.

URŠA ZGOJZNIK

UROŠ MACERL

MISLI RESNO, VOLI VESNO!

NAROČNIK VESNA ZELENA STRANKA

vesnazelenastranka.si

BREZPLAČNI PREVOZI ZA STAROSTNIKE V OBČINI MORAVČE - S SRCEM NA POTI

PROSTOFER PROSTOVOLJNI ŠOFER

Občina Moravče je pristopila k vseslovenskemu humanitarnemu projektu za mobilnost starejših PROSTOFER in v letu 2021 za izvedbo zagotovila finančna sredstva ter vozilo, s katerim se izvajajo brezplačni prevozi starejših občanov.

Uporabnik prevoza mora imeti svojo zaščitno masko in si mora pred vstopom v avto in ob izstopu iz avta obvezno razkužiti roke.

Če bo zaradi poslabšanja epidemioloških razmer prišlo do sprememb pri izvajanju prevozov starejših, vas bomo o tem obveščali preko objav na občinski spletni strani www.moravce.si.

Komu je namenjen Prostofer?

Brezplačni prevozi so namenjeni vsem tistim starejšim, ki:

- ne vozijo sami,
- nimajo sorodnikov, ki bi imeli prosti čas takrat, ko potrebujejo prevoz,
- imajo nižje mesečne dohodke,
- imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi.

Brezplačni prevozi starejšim omogočajo lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (npr. v zdravstveni dom, bolnišnice), javnih ustanov (občine, upravne enote), trgovinskih centrov ipd.

Kaj je potrebno storiti, če se želite dogovoriti za brezplačni prevoz?

Uporabnik, ki potrebuje brezplačni prevoz, naredi naslednje:

1. Pokliče na brezplačno številko 080 10 10.
2. V komunikacijskem centru zabeležijo njegove podatke in lokacijo prevoza. Klicni center nato obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz.
3. Vozilo zagotovi OBČINA MORAVČE, poskrbljeno je tudi za zavarovanje tako voznika kot sopotnikov.
4. Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov uporabnikov vsak delovnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza pa je potrebno najaviti vsaj tri dni pred izvedbo storitve.
5. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

Avtohiša
KRULC

Sklepanje avtomobilskih zavarovanj

NOVO
SAVA
ZAVAROVALNICA

 triglav

 Urša Rems Brodar www.nissan-krulc.si ursa.rems@nissan-krulc.si 031-362-397

Nudimo tudi

Cenitve kasko škod in karoserijska popravila
vse znamke vozil / traktorjev / delovnih strojev

 triglav **SAVA** **GENERALI** **Allianz** **GRAWE**

Občina Moravče

t: 01 72 47 140 / f: 01 72 31 035

Ponedeljek: 8.00 - 10.30

in 11.00 - 15.00

Sreda: 8.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

Petek: 8.00 - 10.30 in 11.00 - 13.00

Karitas

Tretji četrtek v mesecu: 17.45 - 18.45

Rdeči križ

g: 031 291 564

Prvi ponedeljek v mesecu:

17.00 - 19.00

Župnijski urad

t: 01 72 31 055

Ponedeljek in petek: 9.00 - 10.00

in 16.00 - 18.00

Pošta

t: 030 718 533

Ponedeljek, sreda, petek:

9.00 - 12.00 in 13.00 - 16.00

Torek, četrtek: 9.00 - 11.00

in 15.00 - 18.00

Sobota: Zaprt

Policijska pisarna

Ponedeljek: 16.00 - 18.00

Petek: 8.00 - 10.00

Zadnje nedeljo v mesecu:

8.00 - 10.00

Osnovna šola Jurija Vege

t: 01 72 31 003 in 01 72 31 210

www.osmoravce.si

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Vrtec

t: 01 72 31 227

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Podružnična osnovna šola Vrhpolje

t: 01 72 31 233

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 15.00

Zavod za gozdove

Revir Moravče, Vegova 7

g: 041 454 293

Gasilska zveza Moravče

t: 01 72 31 234

24-urna dežurna služba

na telefonu 112

Knjižnica Daneta Zajca

t: 01 72 31 359

Ponedeljek: ZAPRTO

Torek: 13.00 - 19.00

Sreda: 7.00 - 9.00 in 11.00 - 14.00

Četrtek: 13.00 - 19.00

Petek: ZAPRTO

Sobota: 9.00 - 12.00

Ambulanta splošne medicine

t: 01 72 31 008

Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.30

(sprejem do 18.00)

Torek, četrtek, petek: 7.00 - 14.00

Amb. za otroke in mladino

t: 01 72 32 943

Ponedeljek in sreda: 13.00 - 20.00

Torek: 7.00 - 14.00 (ambulanta),

10.30 - 14.00 (posvetovalnica)

Četrtek: 7.00 - 14.00 (ambulanta)

8.30 - 11.00 (sis. pregledi),

Petek: 7.00 - 14.00 (ambulanta)

8.00 - 11.00 (ambulanta)

Diagnostični laboratorij

Ponedeljek in sreda: 12.30 - 19.00

Torek, četrtek in petek: 7.00 - 13.30

Odvzem za biokemične preiskave:

8.00 - 10.00

Zobna ambulanta

t: 01 72 31 150

Ponedeljek in sreda: 6.45 - 13.15

Torek in četrtek: 12.45 - 19.15

Petek: 6.45 - 12.45

Zobna ambulanta za otroke in mladino

t: 01 72 32 750

Ponedeljek in sreda: 7.00 - 14.00

Torek in četrtek: 13.00 - 19.00

Petek: 7.00 - 13.30

Patronažna služba

t: 01 72 32 944

Od ponedeljka do petka: 7.00 - 8.00

Lekarna

t: 01 77 70 245

Ponedeljek: 12.00 - 19.00

Torek, četrtek, petek: 7.30 - 14.00

Sreda: 13.00 - 19.00

Prva sobota v mesecu: 8.00 - 12.00

Kmetijska svetovalna služba KGZS - Zavod LJ, Izpostava KSS Domžale

Šaranovičeva cesta 21a, Vir

t: 01 724 18 45 ali 01 724 48 55

Uradne ure: ponedeljek in sreda

od 8. do 11. ure oz. po dogovoru

Slovenski okoljski javni sklad, mreža ENSVET

Brezplačno energetske svetovanje

gasper.stegnar@ensvet.si

(po predhodnem dogovoru)

Dežurna številka za javljanje okvar na javnem vodovodnem in kanalizacijskem omrežju

01 729 54 30

Naročnik SDS

GRADIMO SLOVENIJO #ZATE

Zavzemal se bom za pošteno, svobodno, napredno in razvito Slovenijo ter za ustvarjanje okolja, kjer bomo vsi z veseljem živeli!

Ne prepuščajte odločitve drugim, pojdite na volitve! Zaupajte nam!

SDS

@RaGlaSi

Trideset let sva že prijatelja, v dobrem in slabem, pa me Rado ni nikoli razočaral! Mož beseda je, preuderen, pošten in iskren! Pa še nekaj: Gladek je popolnoma "gladek".

Jure Sešek
rajski voditelj

RADO GLADEK

Vojna v Ukrajini načela prehransko varnost v EU

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, poslanka Evropskega parlamenta

Putinov napad na Ukrajino bo imel resne posledice za prehransko varnost Ukrajincev, zato smo se v Evropskem parlamentu odločili za poziv k znatni dolgoročni humanitarni pomoči. Resolucija o potrebi po nujnem akcijskem načrtu EU za zagotovitev prehranske varnosti v EU in zunaj nje po Putinovi invaziji na Ukrajino je bila sprejeta s 413 glasovi za, 120 glasovi proti in 49 vzdržanimi glasovi.

EU bi po večinskem mnenju v Bruslju morala odpreti prehranske koridorje v Ukrajino in iz nje ter služiti kot alternativa zaprtim črnomorskim pristaniščem. Prepričani smo namreč, da bi bilo treba ukrajinskim kmetom zagotoviti semena, gorivo in gnojila po kakršnihkoli tranzitnih poteh.

V Evropskem parlamentu smo prepričani, da sta pandemija Covid-19 in vojna v Ukrajini pokazali, da mora EU zmanjšati svojo odvisnost od uvoza od omejenega števila dobaviteljev. Zato smo pozvali Evropsko komisijo k diverzifikaciji ponudbe iz tretjih držav, pri čemer smo Komisijo zaprosili tudi za oceno, kako ublažiti vpliv visokih cen gnojil za kmete. Da bi dolgoročno zmanjšali odvisnost od uvoza gnojil, pa je na mestu tudi razmislek o prehodu na alternativne ekološke vire hranil za kmetijstvo in podporo kmetijskim inovacijam.

Uvoz kmetijskih proizvodov v EU bo zaradi vojne v Ukrajini izjemno otežen, zato je potrebno povečati domačo proizvodnjo hrane. V politični skupini EPP menimo, da bi kmetijska zemljišča morali uporabljati samo za proizvodnjo hrane in krme. Da bi se odzvali na nujne potrebe, ki sledijo zaradi krize, bi kmetje v letu 2022 lahko uporabili praho za proizvodnjo stročnic.

Ob tem smo v Evropskem parlamentu prepričani, da bi Evropska komisija morala zagotoviti podporo najbolj prizadetim sektorjem in uporabiti namenski krizni rezervni sklad v višini 479 milijonov evrov, ki bi jih države članice lahko uporabile za uporabo prožne državne pomoči gospodarskim subjektom na kmetijskem trgu.

EU sicer z različnimi pobudami že več let spodbuja gospodarstvo Ukrajine, med drugim ji pomaga tudi pri zelenem prehodu. Od leta 2014 je bilo mobiliziranih več kot 17 milijard dotacij, ki so bile namenjene reformam v Ukrajini. V EU smo enotni, da vsled Putinove krvave vojne Ukrajini še odločneje pomagamo, saj se zavedamo pomembnosti časa za vse prihodnje evropske generacije, ki želijo živeti v demokratičnem in svobodnem svetu.

Rokodelki Miji Zalokar v slovo

Draga Mija, težko mi je pisati tebi v slovo, solze mi tečejo po licih, besede vrejo iz srca. Bila si mi kot sestra in dobra prijateljica, ki je bila vedno pripravljena priskočiti na pomoč.

Draga Mija, tebi na pomoč v tvoji bolezni žal nismo mogli priskočiti, drugače kot le s pogovorom po telefonu, saj te je poleg krute bolezni med štiri stene ujela še epidemija. Večkrat sva se pogovarjali, tudi o tvoji bolezni, bolečinah, volji do življenja in ... o poslavljanju. Ko sva imeli zadnji pogovor, si bila že tako šibka, da si komaj govorila. Naročila si mi, naj vse rokodelce lepo pozdravim in nadaljevala: »Kar bo, pa bo!« In zgodilo se je, draga Mija, tvoje slovo.

Kmalu po ustanovitvi društva rokodelcev si se nam pridružila in bila vedno pripravljena poprijeti za vsako delo. Bila si članica upravnega odbora. Ljubila si ročna dela, za svoj dom si naredila zavese, prtičke različnih oblik in barv. Za svoje vnuke si pletla kape, rokavice, šale, ki so jih in jih še vedno s ponosom nosijo. Za hčere in prijateljice si izdelovala različni nakit, ki so ga bile vedno vesele. Z zadnjimi močmi si naredila copatke za najmlajšo vnukinjo, ki si jo dobila v času bolezni. Njej bodo drag spomin na mamo, kot te kličejo vnuki.

Draga Mija, slovo od tebe je bilo res žalostno, v naših srcih boš ostala še naprej, zelo te pogrešamo! Ti pa brez bolečin počivaj na Jurkovem brezju.

Branka Bizjan v imenu rokodelk in rokodelcev Moravske doline

*Tone, tvoj dar je oddan.
Posejal si semena prijaznosti in srčnosti.
Odšel si brez trpkih bremen, rešen vsega.
Potuj svobodno in lahkotno
na mehkih meglicah vesolja.
(Irena)*

Poslovil si se utrujen in prehitro,
brat moj,

Anton Cerar

1956 - 2022

Imel si lepo, spoštljivo in dostojanstveno zadnje slovo. Izrečenih je bilo velikotoplih besed o tvoji dobrosrčnosti, prijaznosti, pridnosti, samosvojesti, neodvisnosti in strpnosti. Vedno si našel dobro besedo in nasmeh za vsakogar. Hvala ti za vse, kar si dal dobrega - meni in mojim, posameznikom in skupnosti, kot priden delavec, gasilec, športni delavec in predvsem kot dober človek.

Zahvaljujem se vsem, ki ste se poslovili od Toneta in ga spoštovali. Ganila me je številna in slovesna udeležba gasilcev, njihove lepe besede v slovo, hvala vam! Prav tako hvala nekdanjim sodelavcem iz Termita za topel nagovor in slovesno spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala sosedom, prijateljem, sorodnikom, osebju ZDMoravče za vsopomoč ter zdravstvenemu timu v UKC IPP Hospital za oskrbo v zadnjih dneh. Za pietetno zadnje pot mojega brata se zahvaljujem pogrebni službi Vrbančič. Hvala vsem, ki se ga boste spominjali s spoštovanjem.

Sestra Irena

Moravče, 23. marec, 2022

V spomin

Čeprav od nas odšel si,
tvoj duh v nas živi,
dokler se ne snidemo vsi!

Franc Čebela – Branko

Res ne moremo verjeti, da mineva že trideset let, odkar te je kruta bolezen iztrgala iz našega gnezda! Ponosni nate tvoja žena Vera, hčere Branka Bizjan, Darinka Arsič, Sonja Jančar, Damjana Babnik, Mojca Koderman in sin Simon Čebela z družinami stopamo po tvojih poteh, prepričani v to, kar si nas vedno učil:

»Bodite pošteni, pomagajte ljudem in imejte se radi.

To je največje bogastvo, ki ga ima človek. Ne pozabite pa tudi na to, da ima vsak človek vzdani svoj kamen v zaporu in psihiatrični bolnišnici!«

Ati, pogrešamo te in te imamo radi!

Vsi tvoji

Vemo, da si hotel uloviti ptico – pa je odletela,
hotel si utrgati cvet – pa je ovenel,
hotel si vsem nam, še nekaj reči – pa je utihnil tvoj glas,
ker za vedno si odšel od nas.

V spomin

31. marca je minilo 30 let,
ko je v prebujajočem
pomladnem jutru še zadnjič
prestopil domači prag

Franci Zorko

Z GRMAČ.

Iskrena hvala vsem, ki ohranjate spomin nanj, postojite ob njegovem kraju počitka in prižgete plamen življenja.

Vsi njegovi

Vsaka nova pomlad se ozira za teboj.
Kliče te in vabi v svoj objem.
Ko čisto tiho na polju postojim,
tvoje srčne želje doživim.

V spomin

Janez Novak

DACARJEV JANEZ Z IMENJ

V marcu je minilo pet let od tvojega prezgodnjega odhoda. Ohranjamo te v mnogih spominih.

Tvoji

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.

Svojo življenjsko pot je v 88. letu starosti sklenil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in stric

Ivan Peterka,

PO DOMAČE ČEBELARJEV IVAN IZ MORAVČ.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, svete maše in darove, PGD Moravče in ČD Moravče za poslovilna govora, cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Gospodu župniku Kancijanu Čižmanu za sočutne besede ob slovesu, kakor tudi Petru Pavlu Šuštarju in Vitu Urbaniji za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo. Hvala tudi pogrebni službi Vrbančič in pevcem za ganljivo zapete pesmi.

Vsi njegovi

Mirno in spokojno si zaspal,
v večni sen od nad odpotoval.
Naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se v naše sanje.

V 80. letu nas je zapustil

Franc Vesel

(27. 8. 1942 – 1. 2. 2022)

Zahvala vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami.

Hvaležni domači

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.

Zahvala

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

Ivane Zupan,

ROJ. BALOH, IZ PODSTRANI (1949–2022)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom iz Podstrani za izrečena ustna in pisna sožalja, za podarjeno cvetje in sveče ter darove za svete maše in cerkev.

Najlepša hvala g. župniku Kancijanu Čižmanu za opravljen obred ter Društvu podeželskih žena, še posebej ga. Romani Capuder za poslovilni govor. Prav lepa hvala tudi pogrebni službi Vrbančič za organizacijo obreda ter cvetličarni Gabi za lepo cvetje. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na prerani zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

Spoštovani bralci Novic iz Moravske doline,

prosimo vas, da **besedila** zahval in v spomin pošiljate v elektronski obliki na naslov moravske.novice@moravce.si, če je to le mogoče. Ker vemo, da to vedno ni možno, nam tudi v prihodnje ne bo težko pretipkati na roke napisana besedila. Glede fotografije je najbolje, da jo prinesete ali pošljete po pošti na naslov Občina Moravče, Vegova 9, 1251 Moravče. Le tako lahko zagotovimo najboljšo kakovost objavljene fotografije.

Obenem vas prosimo, da vedno napišete:

- **svoje kontakte (e-naslov ali telefonsko številko),**
- **in seveda naslov, na katerega bomo fotografijo vrnili.**

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novic iz Moravske doline

Nagradna križanka

AVTOR: GREGA RIHTAR	SAMO- STOJNOST	GESLO	STARO, ODPADNO ZELEZO	KDOR PRI BRAKADI IZGANA DIVJAD Z BRAKI	NIKELJ	VNETJE BEDRNEGA ŽIVCA	VRZEL V ZOBOVJU	LEPA EGIPČAN- SKA KUR- TIZANA	VENO TAUFER	MOLIVEC V KRŠČAN- SKI UMET- NOSTI	EKSPLOZIV. ZMES TRINITRO- TOLUENA IN AMONI- JEVEGA NITRATA ANGLEŠKI REŽISER (MICHAEL)	IT. MOTO- CIKLIST GIACOMO AGOSTINI	IGRALKA TRDIN	MADŽAR- SKI POLITIK (JANOS)	BRITANSKA PEVKA (TANITA)	PROSTOR, KJER SO OJAJE- VALNE NAPRAVE	PEVKA BARUCA
DEJAV- NOST SKRB- NIKOV																	
ROMAN THEODORA DREISERJA																	
KLIMAK- TERIJ					REKA NA PELOPO- NEZU, EVROTAS				LEKARNAR								
ZELO VISOKA, MOGOČNA GORA					MOČNA ZGANA PLJACA MESTO V NEMCIJI							SPOD. DEL PRAŠIČJE NOGE SL. PEVEC (OMAR)					
SREČKO KOSOVEL			MESTO V ROMUNJI					ZID						RENJ			ERBJ
			TRENJE					IZRAELSKI POLITIK (MOŠE)						EGIPČAN, BOGINJA NEBA			
ČEŠKI TOVOR- NJAK						KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE MRZLIČA NA 8 DNI				DARJA ALAUUF			MITOLOŠKO BIVALIŠČE UMRLIH NEBEŠKI SEL				MEDIČINA
DREVO TROPŠKE AFRIKE				REKA V FRANČIJI AMERIŠKI ASTRONOM (WALTER)						HRVAŠKI ARHITEKT (DRAGO)	NAŠ NOVINAR (GREGOR) KRUH OPEČENEC						
NAŠ NEKDANJI KOŠARKAR (ERAZEM)							IZDAJA- TELJ METULJ Z OČESCI NA KRILIH									LUDWIG ERHARD	
																SODOBNIK KELTOV	
NIKO ŠTRITOF			PIANIST TROST						NEKDANJI ŠVEDSKI TENISAČ (BJÖRN) NAZIV						PRIPADNIK INKOV NEIME- NOVANA OSEBA		
			DEL LETALA														
NASELJE NA ZAHODU ESTONIJE					PAZDUŠNA KOTANJA								NAJSTAR. KAMENA DOBA IVAN LEVAR				
					IVAN TAVČAR												
SREDIŠČNI DEL ČESA								MIZA S KORITOM ZA MESENJE									
KDOR POLAGA TAPETE								NEKDANJA NEMŠKA SMUČARKA (MARTINA)					DRŽAVNA BLGAJNA				

POMOČ: AKSILA-pazdušna kotanja, APTED-angleški režiser (Michael), OARA-naselje na zahodu Estonije, OKTANA-mrzlica vsakih osem dni, ŠKRIBINA-vrzel v zobovju

Geslo boste dobili v potemljenih poljih, ko pravilno rešite križanko. Gesla pošljite v zaprti ovojnici na naslov Občina Moravče, Vegova 9, 1251 Moravče s pripisom »Nagradna križanka« in v njej zapišite tudi svoj naslov. Ovojnico lahko tudi odložite v nabiralnik Občine Moravče (pred vhodom v prostore Občine Moravče). Med pravilnimi rešitvami bomo izžrebali nagrajenca oz. nagrajenko, ki bo prejel(a) nagrado. Izžrebani pošiljatelj(ica) pravičnega gesla bo prejel(a) nagrado **Pletarske šole Iztoka Urbanije**.

Geslo križanke, objavljene v drugi letošnji številki Novic iz Moravške doline, je bilo **TUŠTANJSKA VELIKONOČNA KOŠARA**. Izžrebani pošiljatelj pravičnega gesla je gospod Matjaž R. s Plesa, ki bo od sponzorja križanke prejel košaro po izbiri. Gospod Matjaž naj stopi v stik z uredništvom po elektronski pošti moravske.novice@moravce.si ali pokliče na telefon številka **041 366 506**.

Montaža senčil, Veneta, Andrej Pergar s.p.

Drtija 6, 1251 Moravče

Zun. žaluzije 'Krpán'
na elektro pogon

Rolo komarnik

Senčenje pergole

Tenda na zunanje
'Krpán' žaluzije

Plise zavese

Za naročilo ali več informacij pokličite na telefon **041 745 180**
ali pišite na e-naslov sencila.veneta@gmail.com.
<https://www.facebook.com/sencilarolete>

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

Avbelj Milan s.p. –Mizarske storitve
Stegne 1, 1251 Moravče

www.mizarstvo-avbelj.si

info@mizarstvo-avbelj.si

GSM: 041 641 446

BORIS KOPITAR

SVETUJE

PREVERITE SLUH IN POSKRBITE ZANJ

BREZPLAČNO
PREVERJANJE
SLUHA IN TESTIRANJE
SLUŠNIH APARATOV
BTC LJUBLJANA

OBIŠČITE **AUDIOBM**
AUDIOBM.SI SLUŠNI CENTRI

Prí Jurku

GOSTILNA IN PICERIJA

DOSTAVA HRANE NA DOM

tel.: 01 723 28 83

gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

BARVE LAKI PIRC

NOVA
TRGOVINA
ZA DOM

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir

NASPROTI TRGOVINE HOFER

051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE

BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

3M

TEKNOS

ALCEA C.A.R.FIT

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

OK
optika
KRHLIKAR

Očesna optika Krhlikar

Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

Renault care service
živeli avtomobili za vse življenje

Ugodnosti za lastnike Renault vozil iz občine Moravče

25% popust na originalno motorno olje

10% popust na servis in ostale storitve*

Renault priporoča Castrol

avtohiša KRULC www.avtohiša-krulc.si
☎ 01 72-31-200

*Zgoraj navedeni popusti veljajo za vse lastnike vozil Renault, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v občini Moravče. *popust ne velja na kľube, kartice vžiba, drobni material ter ekološko taksno. Popust ni časovno omejen in velja do preklica.

NISSAN

Povsem novi Nissan Qashqai Vrhunski crossover

Že za **229 €/mesec***
Bon ob financiranju*
5 let jamstva*

NISSAN INTELLIGENT MOBILITY

KRULC
ŽE 30 LET POOLJASČENI SERVISER
VOZIL NISSAN

KRULC d.o.o.
Cesta heroja Vasje 5, 1251 Moravče
Delovni čas 08-18, sobota 08-12
Tel: (01) 72 31 200 www.nissan-krulc.si

Kombinirana poraba goriva: 7,35-6,25 l/100 km. Emisije CO₂: 166-141 g/km. Emisijska stopnja: Euro6D Fuel. Emisije NOx: 0,0167-0,0237 g/km. Emisije trdnih delcev: 0,00008-0,00035 g/km. Št. delcev (x10⁹): 0,37-0,53. Ogjikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije iz prometa onesnažujejo zrak in tako pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povzrašan koncentracijam prizemnega ozona delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

* Informativni kratek: je namenjen RA (RA) 4. 5. 2022 za Nissan QASHQAI 1.5 DIG-T 140 II-COMFORT. Nakupni cena z 2 letno obdobjem popustom in DDV: znaša 28.900,00 €. Informativni kratek za skupni znesek kredita v višini 7.554,34 € in naveden za obdobje odpada 48 mesecev upoštevajo najprejmerljivo obrestno mero 5,49 % in popog v višini 8.478,13 €. EOBH = 6,83 % se lahko spremeni, če se spremeni katerikoli element vira zbiranja. Skupni znesek, ki ga morajo odplačati kreditopjemalci, znaša 34.440,51 €, od tega znašata zavarovalna premija 268,79 € in strošek odobitve kredita 400,00 €. Kreditopjemalci: vrna kredit v 48 mesečnih obrokih v višini 229,00 € in z zadržanim povzrašan obročem v višini 12.792,71 €. Kupci: lahko ob koncu financiranja izkoristijo možnost prodaje vozila koncesionarju, ki mu je prodal vozilo, po vnaprejšnjem dogovorjenih pogojih. Pogoj: akcije je sklenitev obveznega in osnovnega kasko zavarovanja vozila za celotno obdobje financiranja pri prvi obredni plačevanju zavarovalnice. V financiranje je vključeno brezplačno 3-letno, poslabšano jamstvo in bon za financiranje v vrednosti 500 € z DDV. 5 let jamstva obsega 3 leta tovarniške garancije ter poslabšano jamstvo za 4, 5. leto od 100.000 km, karikoli se zgodi prvi, po programu vaki nemi. Podružbeno si pravico do napak. Velja prikl. Nissan Financial Services. Akcija velja do 31. 5. 2022 oz. do razprodaje zalog Nissan in pridružbeno pravico, da predčasno zaključi akcijo ali jo podaljša. Sklepi do samoplate, vse strošne cene (DPH) + maloprodajne cene) so neodvisne od priporočene cene in vključujejo 22% DDV in ENVI. Določene pakatne kombinacije opreme ali akcije lahko povzročijo dodatne plačila pri skrajni končni ceni. Podrobne informacije o cenah, stroških pri podaljševanju in opredeljenem si pravico do sprememb v izvedbi in stroških: oglaševanja, opreme, tehničnih podatkih in cenah.

PEPLAST

Brizganje plastičnih mas - PVC ograje - Rolete - Žaluzije - Tende - Komarniki - Garažna vrata

ALU in PVC okna-vrata KRPAN ŽALUZIJE

PEPLAST d.o.o.
Šlandrova cesta 9a,
1251, Moravče, Slovenija
TEL: 01/7232-868
GSM: 041/753-617
info@peplast.si

www.peplast.si

Avtohiša Vesel
Martin Vesel s.p.

SERVIS
Češnjice 16b
1251 Moravče

- Priprava vozil za tehnični pregled
- Servisne storitve za vozila vseh znamk
- Brezplačno nadomestno vozilo
- Kleparska dela
- Delovni čas pon - pet od 8^h - 18^h

t. 01 72 31 032
g. 041 687 336

www.avtohiša-vesel.si

WLAN MMDS

TV - INTERNET

Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV OD 16€, INTERNET od 13€, MOBILNI TELEFON od 5€/mesec
- Najboljši športni, filmski, otroški in dokumentarni programi s podnapisi
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krma, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črničva, Slivne, Sv. Miklavža

☎ 040 997 007
www.zvezdatv.si www.gorosan.com

ZANESLJIV SERVIS LCD TV

VRATA JERMAN
PRODAJA IN MONTAŽA

MARKO JERMAN s.p.
gsm.: 041 387 111
e-mail: mare.jerman@gmail.com
www.montaza-jerman.net

izmere • svetovanje • prodaja • montaža • servis